www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Głos weekend

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Piątek
6 stycznia 2023
nr 2 (LXXVIII)
cena: 20 kč

WIADOMOŚCI
PTASIA GRYPA CORAZ BLIŻEJ NAS
STR. 2-3

STREFA MŁODYCH
MODELING WYMAGA PRAKTYKI
STR. 7

KARNAWAŁ
BAL GONI BAL
STR. 8-9

Śledztwo w sprawie wybuchu umorzone

WYDARZENIE: Czesko-polska ekipa śledcza nie ustaliła winnych wybuchu metanu i rozległego pożaru w Kopalni ČSM w Stonawie, do którego doszło w grudniu 2018 roku. Śmierć 13 górników była wynikiem nieszczęśliwego splotu wydarzeń. Zarówno czeska prokuratora w Karwinie, jak i polska w Gliwicach umorzyły śledztwo.

Danuta Chlup

Okoliczności tragedii badał międzynarodowy zespół śledczy złożony z policji i prokuratur obu krajów, współpracujący z urzędami górniczymi w Ostrawie i Katowicach. Wczoraj zapoznano z wynikami dziennikarzy na konferencji prasowej w Komendzie Wojewódzkiej Policji RC w Ostrawie. Śledztwo miało międzynarodowy charakter ze względu na fakt, że 12 z 13 zmarłych górników było polskimi obywatelami.

– Na podstawie zebranego materiału dowodowego biegli i również zespół śledczy, który został powołany, przyjęli, że samym zarzewiem tego zdarzenia było zjawisko geomechaniczne, które miało postać niewielkiego wstrząsu. Na skutek tego wstrząsu doszło do wypływu metanu ze ściany. Ten wypływ był tak wysoki, że wyparł tlen z atmosfery. Tymczasem granica wybuchowości metanu wynosi 5 procent – tłumaczyła Joanna Smorczewska, rzeczniczka prasowa Prokuratury Okręgowej w Gliwicach.

Sam wybuch wystąpił na skutek zaiskrzenia w sytuacji bardzo wysokiego stężenia wybuchowego gazu. Jak do niego doszło?

– Na miejscu zdarzenia pracował kombajn. Na niego nawinął się żebrowany pręt stalowy i na skutek tarcia metalu o metal doszło do wytworzenia iskry. Pracownicy nie zdążyli zareagować. Z odczytów wynika, że między wstrząsem i bardzo silnym wypływem metanu a momentem, gdy wyłączył się kombajn z uwagi na problem w działaniu, upłynęło zaledwie kilka sekund – zwróciła uwagę przedstawicielka prokuratury. – Można podsumować, że początkiem zdarzenia było zjawisko geomechaniczne, natomiast inicjacja wybuchu powstała przez działanie pręta stalowego.

Smorczewska dodała, że jako przyczynę zdarzenia ustalono tragiczny splot okoliczności związany ze wstrząsem, wypływem metanu i jego zapłonem przez działanie iskry.

Trwało trzy lata, nim sprawę doprowadzono do końca. Powodem były ograniczenia spowodowane pandemią koronawirusa, które utrudniały wzajemne kontakty transgraniczne, lecz przede wszystkim złożoność badanej problematyki. Opinie biegłych, opracowane przez czeskich ekspertów, liczyły ponad tysiąc stron. Strona polska musiała znaleźć dobrego tłumacza – specjalistę, który przełożyłby je na język polski. W trakcie śledztwa przesłuchano ok. 200 osób, analizowano nośniki danych, w tym pamięć komputera sterującego kombajnem, na który nawinął się pręt. ◢

● **Przedstawiciele polskiej i czeskiej policji oraz prokuratury poinformowali wczoraj o wynikach śledztwa.** Fot. DANUTA CHLUP

Ciąg dalszy na str. 2

REKLAMA

Reprezentacyjny
MK PZKO MISTRZOWICE
zaprasza na
Bal Śląski
Ośrodek „Strzelnica"
w Czeskim Cieszynie
w piątek 27 stycznia 2023
g. 19:00
W programie Polonez i tańce cieszyńskie „ZR Błędowice"
Gwiazda balu - „Poddukelský umelecký ľudový súbor" z Prešova
Do tańca przygrywa orkiestra RIVIERAS, do śpiewu kapela „Bezwina"
W jazzklubie dyskoteka DJ „Tomek". Całowieczorowa kuchnia śląska w formie bufetu
W loterii cenne nagrody
Wstęp za miejsówkami - do nabycia na stronach internetowych www.balslaski.cz
Partner medialny „Głos".
GŁ-011

GŁ-832

ZDANIEM... Łukasza Klimańca

klimaniec@glos.live

Mosz, a nie godej nikomu, żeś dostoł – nieważne, czy to była tabliczka czekolady, cukierki, jakieś drobne pieniądze, czy – już nieco później – puszka lub butelka ze złocistym trunkiem. Babcia Natalka zawsze chciała dla każdego jak najlepiej. Dać mu to, co miała, a żeby przy tym nikogo nie urazić, żeby nie zrobić komuś przykrości. Przy niej każdy z nas czuł, że jest wyjątkowy – nie tylko gdy słyszał kolejne komplementy i pochlebstwa pod swoim adresem.

Wyboczcie, że tak skromnie, że ni mom wos czym poczynstować – mówiła, choć zawsze przecież były u niej ciastka, herbata, kawa, wygodny fotel i ciepłe rozmowy. Ale przede wszystkim była ona. Zawsze nas jednoczyła – nie od święta, przy okazji urodzin, imienin czy Dnia Babci – ale codziennie na przedpołudniowej kawie w jej pokoju, na wspólnie spędzonym czasie przy gotowaniu obiadu, pracy w polu, siedzeniu na ogrodzie, a w ostatnich tygodniach przy jej łóżku, gdy sił już był ostatek.

Mosz, a nie godej nikomu, żeś dostoł – tak naprawdę przecież nigdy nie chodziło o tę tabliczkę czekolady, cukierki, jakieś drobne pieniądze, czy butelkę piwa. Każdy z nas dostawał od babci Natalki furę miłości, opieki, życzliwości i modlitewnego wsparcia. No i nikt nie wychodził od niej głodny – babcie chyba tak mają w zwyczaju.

Babcia Natalka zmarła przed świętami Bożego Narodzenia w wieku 91 lat. Myślę o niej zwłaszcza teraz, gdy w ostatnich dniach wszyscy składamy sobie noworoczne życzenia. Winszujemy sobie zdrowia, pomyślności, szczęścia, spokoju, radości, pieniędzy. Babcia Natalka dziesiątki razy powtarzała nam, że w życiu najważniejsze są dwie rzeczy: zdrowie i zgoda w rodzinie.

I właśnie tego Państwu – naszym Czytelnikom, Przyjaciołom i Znajomym – szczerze życzę na początku 2023 roku.

CYTAT NA DZIŚ

Věra Palkovská,
prezydent Trzyńca podczas noworocznej wizyty w ośrodku pomocy społecznej, gdzie dzieci przygotowały atrakcyjny program artystyczny

●●●

Chcialabym, żeby wszystkim dzieciom na świecie było tak dobrze, jak w naszym ośrodku

Śledztwo w sprawie wybuchu umorzone

Dokończenie ze str. 1

Nie mogliśmy od razu dostać się na miejsce zdarzenia. Czekaliśmy przez kilka miesięcy, nim odcinek kopalni objęty pożarem stał się na tyle bezpieczny, że mogliśmy tam zjechać wraz z ratownikami. W dodatku nie chodziło o jedno miejsce, tylko o duży obszar – zwrócił uwagę Pavel Tvrdý, zastępca dyrektora Komendy Policji RC w Karwinie.

Krótko po wybuchu pojawiały się spekulacje, że być może czujniki metanu nie działały prawidłowo lub ktoś nimi manipulował. W trakcie śledztwa wykluczono tę ewentualność.

– Czujniki przed wybuchem nie wskazywały podwyższonego stężenia ani żadnych anomalii. Nie wykryto żadnych manipulacji ani nieprawidłowości w odczytach metanomierzów. Nie stwierdzono pogwałcenia przepisów bezpieczeństwa – poinformował prokurator Jiří Foltýn z Prokuratury Powiatowej w Karwinie.

Obie strony – czeska i polska – przyznały, że współpraca bardzo dobrze się układała. Jeżeli doszło do drobnych nieporozumień, to wynikały one z różnic w polskim i czeskim ustawodawstwie dotyczącym górnictwa i szybko zostały wyjaśnione.

– Współpraca była fantastyczna – podsumował Tomáš Kužel, dyrektor Wojewódzkiej Komendy Policji w Ostrawie.

Przypomnijmy, że do eksplozji metanu doszło 20 grudnia 2018 roku o godz. 17.16. W momencie wybuchu na objętym zdarzeniem obszarze pracowało 23 górników. W większości byli to Polacy zatrudnieni przez zewnętrzną firmę Alpex. Rozpoczęła się akcja ratunkowa, która z powodu ekstremalnie wysokiego stężenia metanu została szybko przerwana. Z 23 górników udało się uratować 10. Zginęło 12 Polaków i jeden Czech. **(dc)**

DZIŚ...

6
stycznia 2023

Imieniny obchodzą: Anizja, Eugeniusz
Wschód słońca: 7.41
Zachód słońca: 15.42
Do końca roku: 359 dni
(Nie)typowe święta: Trzech Króli, Dzień Filatelisty
Przysłowia: „Na Trzech Króli słońce świeci wiosna do nas pędem leci"

JUTRO...

7
stycznia 2023

Imieniny obchodzą: Julian, Kryspin, Lucjan
Wschód słońca: 7.40
Zachód słońca: 15.43
Do końca roku: 358 dzień
(Nie)typowe święta: Dzień Dziwaka
Przysłowia: „Jeśli w styczniu deszcze leją nie ciesz się wielką nadzieją"

POJUTRZE...

8
stycznia 2023

Imieniny obchodzą: Erhard, Seweryn, Wawrzyniec
Wschód słońca: 7.40
Zachód słońca: 15.45
Do końca roku: 357 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Elvisa Presleya
Przysłowie: „Kiedy w styczniu rośnie trawa marna w lecie jest potrawa"

POGODA

piątek
dzień: 5 do 7°C
noc: 4 do 2°C
wiatr: 3-6 m/s

sobota
dzień: 7 do 9°C
noc: 5 do 3°C
wiatr: 2-4 m/s

niedziela
dzień: 6 do 8°C
noc: 5 do 3°C
wiatr: 2-5 m/s

Ptasia grypa coraz bliżej nas

Epidemia ptasiej grypy dotarła już także do nas. W tym tygodniu potwierdzono chorobę w małej, liczącej 21 kur hodowli w Ostrawie-Bartowicach. Właścicielka pod koniec grudnia zgłosiła nagłą śmierć jednej trzeciej stadka. Badania laboratoryjne wykazały, że chodziło o wysoce zjadliwy podtyp ptasiej grypy H5N1. Pozostały drób został poddany ubojowi.

Beata Schönwald

We wtorek w związku z pojawieniem się ogniska choroby w Ostrawie-Bartowicach morawsko-śląska Inspekcja Weterynaryjna wyznaczyła strefy ochronne i nadzoru. Ta pierwsza obejmuje ostrawskie dzielnice Bartowice i Radwanice oraz Szonów, a także częściowo Datynie Górne, hawierzowską dzielnicę Szumbark, Pietwałd i Wracimów. Pozostała część ich terytoriów znalazła się w strefie nadzoru razem z takimi miastami i wioskami naszego regionu, jak Błędowice Górne, Datynie Dolne, Hawierzów, Orłowa, Lutynia Dolna, Rychwałd, Karwina-Kopalnie, Sucha Górna czy Bogumin-Zabłocie oraz częściowo Cierlicko i Dąbrowa.

● **Kury można obecnie trzymać tylko w zamkniętych pomieszczeniach.**
Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Obie strefy, zgodnie z rozporządzeniem, tworzą tzw. strefę zamkniętą. Znajdujące się w niej gminy muszą do 11 bm. sporządzić spis hodowców drobiu z wyszczególnieniem jego rodzajów i sztuk. Z kolei od właścicieli, których hodowle znalazły się w strefie zamkniętej, przepisy wymagają m.in. trzymania drobiu w zamkniętych pomieszczeniach, które uniemożliwiają kontakt z innymi zwierzętami. Liczbę ptaków hodowcy muszą zgłosić w swoim urzędzie gminnym do 10 bm. Za niedostosowanie się do poleceń rozporządzenia wydanego przez Inspekcję Weterynaryjną grozi kara do 100 tys. koron.

W związku z ptasią grypą w RC obowiązuje już od 14 grudnia ub. roku w całej RC zakaz hodowania drobiu w wolnej przestrzeni. Wyjątek stanowią gołębie oraz ptaki paleognatyczne, jak strusie. W sytuacji, kiedy przeniesienie drobiu do budynku jest niewykonalne, hodowca powinien w możliwie najwyższym stopniu ograniczyć kontakt swojego stadka z ptakami żyjącymi na wolności.

Ognisko choroby w gospodarstwie w Ostrawie-Bartowicach było 20. z kolei w trwającym obecnie sezonie ptasiej grypy.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

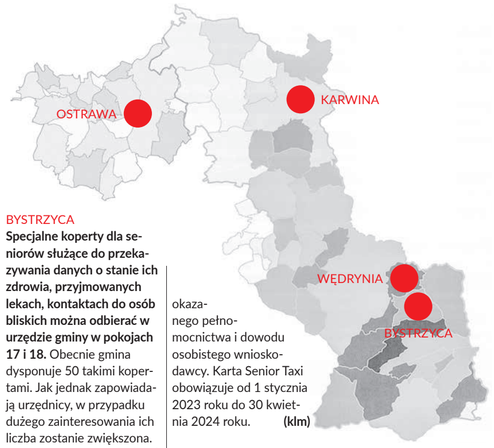

BYSTRZYCA
Specjalne koperty dla seniorów służące do przekazywania danych o stanie ich zdrowia, przyjmowanych lekach, kontaktach do osób bliskich można odbierać w urzędzie gminy w pokojach 17 i 18. Obecnie gmina dysponuje 50 takimi kopertami. Jak jednak zapowiadają urzędnicy, w przypadku dużego zainteresowania ich liczba zostanie zwiększona. **(klm)**

KARWINA
Mieszkańcy powyżej 70. roku życia, którzy nie zdążyli zdobyć karty Senior Taxi do końca 2022 roku, mogą się o nią postarać jeszcze teraz. Wystarczy odwiedzić budynek D urzędu miasta (ul. Karola Śliwki 219, budynek dawnej administracji wojskowej) w poniedziałki i środy w godzinach 7.30-12.00 i 13.00-17.00, a we wtorki i czwartki po wcześniejszym ustaleniu telefonicznym. Karta taxi dla seniora może być wydana za okazaniem dowodu osobistego. Może ją odebrać także osoba pośrednicząca na podstawie okazanego pełnomocnictwa i dowodu osobistego wnioskodawcy. Karta Senior Taxi obowiązuje od 1 stycznia 2023 roku do 30 kwietnia 2024 roku. **(klm)**

OSTRAWA
Jeszcze tylko do 10 stycznia można zgłaszać kandydatury nauczycieli i pedagogów do nagród przyznawanych przez miasto z okazji Dnia Nauczyciela. Kandydaci mogą być nominowani w dwóch kategoriach: wybitna osobowość pedagogiczna roku 2022 oraz nagroda za całokształt działalności pedagogicznej. Dla nagradzanych w pierwszej kategorii warunkiem jest co najmniej pięcioletni staż pracy i nietuzinkowa działalność pedagogiczna. Za całokształt pracy mogą być nominowani nauczyciele z co najmniej 30-letnim stażem pracy oraz twórczym i innowacyjnym podejściem do edukacji. Wnioski mogą składać dyrektorzy szkół, zespoły pedagogiczne, a także radni. Szczegóły na talentova.cz. **(klm)**

WĘDRYNIA
Urząd gminy wzorem lat ubiegłych także i w tym roku proponuje mieszkańcom bezpłatne porady prawne. Z takich będzie można skorzystać w sali posiedzeń urzędu od lutego w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca w godzinach od 15.00 do 16.30. Najbliższe bezpłatne spotkania z radcą prawnym zaplanowano 6 lutego, 6 marca i 3 kwietnia. **(klm)**

Dziś święto Trzech Króli

6 stycznia przypada święto Objawienia Pańskiego, w tradycji polskiej (ale nie tylko) nazwane potocznie świętem Trzech Króli. Obchodzone przez Kościół katolicki nawiązuje do opisanego w ewangelii św. Mateusza przybycia do Betlejem Mędrców ze Wschodu, którzy oddali pokłon nowonarodzonemu Jezusowi. Dla katolików to święto nakazane, co oznacza obowiązek uczestnictwa w mszy świętej. Od 2011 roku święto Objawienia Pańskiego jest w Polsce dniem wolnym od pracy, zamknięte są sklepy i urzędy. Tego dnia w wielu polskich miastach organizowane są orszaki Trzech Króli, które mają charakter ulicznych jasełek i są wyrazem świadectwa wiary. Wierni podążają za królami śpiewając kolędy, a kulminacją wydarzenia jest wspólne spotkanie przy stajence i Świętej Rodzinie.

Fot. BEATA INDI TYRNA

Taki orszak Trzech Króli przejdzie dziś m.in. w Cieszynie. Będzie miał charakter ekumeniczny gromadząc katolików i ewangelików. Wydarzenie będzie miało miejsce na dziedzińcu klasztoru Sióstr Boromeuszek od godz. 13.00. Wówczas w tym miejscu spotkają się orszaki, które wyjdą z trzech różnych miejsc Cieszyna, nastąpi pokłon Trzech Króli i rozpocznie się wspólne kolędowanie. Zostanie także rozstrzygnięty konkurs na najpiękniejszy strój orszakowy. Orszak organizują Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy", parafia św. Marii Magdaleny w Cieszynie, parafia ewangelicko-augsburska w Cieszynie oraz stowarzyszenie „Dziedzictwo św. Jana Sarkandra w Cieszynie".

Objawienie Pańskie w Kościele ewangelicko-augsburskim obchodzone jest 6 stycznia pod nazwą Epifanii. Dlatego dziś o 17.00 w kościele Jezusowym w Cieszynie rozpocznie się nabożeństwo dziewięciu czytań i kolęd.

Święto Trzech Króli jest dniem wolnym od pracy nie tylko w Polsce, ale także w Austrii, Chorwacji, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Słowacji, Szwecji, Wenezueli, we Włoszech oraz na Cyprze. W Czechach natomiast jest dniem roboczym. **(klm)**

Wielkie liczenie ptaków

Od dziś do niedzieli 8 stycznia potrwa liczenie ptaków w Republice Czeskiej w ramach obywatelskiego projektu „Ptasia godzina", jaki Czeskie Towarzystwo Ornitologiczne uruchomiło w 2019 roku. Przedsięwzięcie polega na liczeniu ptaków, które w ciągu godziny przylecą do karmnika. W 2022 roku w akcji wzięło udział aż 35 270 osób, które zaobserwowały w sumie 707 020 ptaków. Najczęstszymi bywalcami karmników były sikorki, wróble, kosy, gołębie, ale pojawiały się również rzadko występujące gatunki.

W 2023 roku spis odbywa się w najbliższy weekend. Może wziąć w nim udział każdy, wystarczy chęć oglądania ptaków przy karmniku i uczestnictwa w ciekawym projekcie. Aby wziąć w nim udział, wystarczy wybrać odpowiednie miejsce do obserwacji – najlepiej karmnik ze zróżnicowanym wyborem pokarmu i w dowolnym momencie w dniach 6-8 stycznia przez godzinę liczyć ptaki, które do niego przylecą. Dla każdego gatunku należy zapisać największą liczbę osobników widzianych w jednym czasie. Efekty obserwacji można przesłać za pośrednictwem formularza zamieszczonego na stronie internetowej ptacihodinka.birdlife.cz. Wyniki będą znane najpóźniej do 15 stycznia tego roku. **(klm)**

Park PZKO już po rewitalizacji

Fot. ARC. MK PZKO

Miejscowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Bystrzycy w ub. roku dokończyło rewitalizację Parku PZKO oraz remont tarasu. Prace zostały dofinansowane przez województwo morawsko-śląskie, gminę Bystrzyca i firmę Hyundai.

– W ramach rewitalizacji parku zostały wykonane chodniki z jasnego żwiru oraz podłoże pod ognisko, przy którym powstało miejsce do siedzenia. Koło chodników posadziliśmy nową roślinność, posialiśmy nowy trawnik. Mamy nowe drzewa i krzewy – powiedział naszej gazecie członek zarządu Miejscowego Koła Roman Kantor.

Ważną częścią prac był remont tarasu Domu Polskiego.

– Musieliśmy go wyremontować, ponieważ był nierówny, do wnętrza zaciekała woda – wyjaśnił Kantor.

W planach na bieżący rok jest budowa balustrady na tarasie. Kolejną nowością mają być schody z roślinnością, oddzielające korty tenisowe od sceny i służące zarazem do siedzenia. Czy uda się je zrealizować, będzie zależało od dostępności funduszy. **(dc)**

Morderstwo i samobójstwo

Smutny i tragiczny koniec mają poszukiwania matki z dzieckiem w Karkonoszach, w których brali udział m.in. goprowcy z Czech i Polski. Jak pisaliśmy we wtorkowym wydaniu, 40-latka i 3-latek po trzydniowej intensywnej akcji poszukiwawczej zostali znalezieni w poniedziałek w lesie w rejonie Różowej Góry na południe od Śnieżki. 3 stycznia czeska policja wszczęła śledztwo w sprawie morderstwa i samobójstwa.

Funkcjonariusze policji kryminalnej do późnych godzin nocnych prowadzili na miejscu czynności z udziałem biegłego sądowego. Po dokładnym zbadaniu ciał ustalono, że przyczyną zgonu obu osób była gwałtowna śmierć. Zgodnie ze wstępnym oświadczeniem patologa czas śmierci szacowany jest na 28 grudnia. Organy ścigania zarządziły wykonanie sekcji zwłok. **(szb)**

9 stycznia trzyniecka spółka zarządzania odpadami SMOLO rozpocznie zwózkę choinek na terenie miasta. Zgodnie z tradycją, wiele ludzi pozbywa się bowiem tego symbolu Bożego Narodzenia właśnie po święcie Trzech Króli, który przypada akurat na dziś. Ponieważ koło pojemników na śmieci pojawiły się pierwsze poświąteczne jodełki, świerki i sosny, pracownicy firmy już wczoraj podczas zwózki odpadu biologicznego zebrali ich ok. 70 sztuk. Co roku spółka przerobi w swojej kompostowni 800-1000 iglaków.
Z choinek, które chcemy wyrzucić na śmietnik, należy zdjąć wszelką dekorację. Po przemiale zostaną bowiem zmieszane z odpadem biologicznym i przetworzone na kompost. Mieszanka przez 6-8 tygodni zostanie poddana procesowi fermentacji, a przez kolejne 3-4 miesiące będzie dojrzewała. **(sch)**

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MRÓZEK

Coraz więcej osób odwiedza Miejsca Pamięci

W 2022 roku Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu odwiedziło ponad 1 milion 184 tysiące osób – poinformowali w środę przedstawiciele tej instytucji. W porównaniu z poprzednimi dwoma latami to ogromny wzrost, ale trzeba pamiętać, że w okresie przed pandemią COVID-19 muzeum odwiedzało rocznie ponad dwa miliony osób.

Łukasz Klimaniec

Po okresie obostrzeń związanych z pandemią wzrasta liczba odwiedzających muzea i inne instytucje kultury w Polsce. Szczególne miejsce na tej mapie zajmuje Miejsce Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, które – według przedstawionych danych – w 2022 roku odwiedziło ponad 1 milion 184 tysiące osób.

– Liczba odwiedzających jest mniej więcej o połowę mniejsza, niż w czasie sprzed lockdownów związanych z COVID-19, ale sytuacja po pandemii zaczyna się powoli normalizować – stwierdził dyrektor muzeum dr Piotr M. A. Cywiński.

Zaznaczył, że szczególnie ważne jest to, że ponad 90 procent odwiedzających poznawało historię Auschwitz podczas zwiedzania z edukatorami muzeum.

– Dzięki temu wizyta jest nie tylko doświadczeniem przejścia przez autentyczne miejsce. Daje ona też możliwość zdobycia wiedzy, ale przede wszystkim osobistej refleksji nad znaczeniem tej historii współcześnie, dla nas wszystkich. To szczególnie ważne, bowiem dziś widzimy i lepiej pojmujemy, jak bardzo potrzebujemy pamięci, będącej kluczem dla projektowania naszej przyszłości – powiedział Cywiński.

Obecnie po Miejscu Pamięci oprowadza 332 przewodników w 20 językach. Największą grupę odwiedzających w 2022 r. stanowiły osoby z Polski. Kolejnymi krajami, z których przyjeżdżali odwiedzający, były Wielka Brytania, Czechy, Niemcy, USA, Hiszpania, Francja, Włochy, Słowacja i Ukraina. Dwie trzecie rezerwacji dokonywanych jest poprzez stronę visit.auschwitz.org.

Mimo iż ogólna frekwencja nie wróciła do poziomu sprzed pandemii, to znacznie wzrosła liczba uczestników pobytów studyjnych – poszerzonej formy wizyty z dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi. W porównaniu do roku 2019 było ich więcej o blisko 20 procent. Przedstawiciele muzeum ocenili, że duży wpływ na to miały programy dofinansowania przyjazdów młodzieży szkolnej. Łącznie Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście (MCEAH) zorganizowało w ramach tych wizyt ponad 780 różnego rodzaju zajęć edukacyjnych. Poza tym w MCEAH odbyło się wiele konferencji i seminariów.

– Po dwóch latach pandemii i wielu projektach prowadzonych wyłącznie online, mogliśmy wrócić do normalnego trybu pracy. Fakt, że liczba osób biorących udział w pogłębionych pobytach studyjnych, konferencjach i seminariach wzrosła tak znacząco, jest bardzo budujący – przyznał Andrzej Kacorzyk, dyrektor MCEAH. – To ważne, bo edukacja o Auschwitz i o Zagładzie służy przecież nie tylko wzmacnianiu pamięci historycznej, ale też – na tym fundamencie – rozbudzeniu moralnego niepokoju o nasz dzisiejszy świat – dodał.

Przeglądając dane przedstawione przez Muzeum Auschwitz-Birkenau warto zauważyć, że ponad 2,1 miliona osób korzysta z treści publikowanych na oficjalnych kontach Miejsca Pamięci w mediach społecznościowych. Liczba obserwujących angielskojęzyczne konto Muzeum na Twitterze przekroczyła 1,5 miliona, a w całym 2022 r. tweety publikowane przez Muzeum wyświetlono ponad 1 miliard 99 milionów razy. Pod koniec 2022 r. Muzeum utworzyło oficjalne konto na Mastodonie, które obserwuje już ponad 75 tysięcy osób.

Prawie 23 miliony odsłon odnotowano w 2022 r. na muzealnej stronie internetowej. Istotnym elementem nauczania w czasie pandemii są lekcje internetowe dostępne na stronie lekcja.auschwitz.org. Główna z nich, poświęcona całościowej historii Auschwitz, dostępna jest już w dwunastu językach.

Ważnym sposobem upowszechniania wiedzy o historii Auschwitz online jest także cykl dwujęzycznych podcastów „O Auschwitz" dostępny na wszystkich najważniejszych światowych serwisach. Wśród poruszanych w 2022 r. tematów były badania dotyczące liczby ofiar Auschwitz, historia podobozów, załogi SS, buntu więźniów Sonderkommando, czy obozowych orkiestr. Dotychczas 26 odcinków podcastu odtworzono ponad 400 tysięcy razy.

Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau zostało utworzone staraniem byłych więźniów, co formalnie potwierdziła ustawa polskiego sejmu z 2 lipca 1947 r. o upamiętnieniu „męczeństwa Narodu Polskiego i innych Narodów". Miejsce Pamięci obejmuje obszar dwóch zachowanych części obozu Auschwitz I i Auschwitz II-Birkenau, w sumie 191 hektarów, z czego na Auschwitz I przypada 20 ha, a na Auschwitz II Birkenau 171 ha. W granicach Muzeum znajdują się poobozowe obiekty i ruiny, włącznie z ruinami komór gazowych i krematoriów, kilkanaście kilometrów obozowego ogrodzenia i dróg wewnętrznych oraz rampa kolejowa (w Birkenau).

W 1979 r. tereny byłego KL Auschwitz-Birkenau wpisane zostały do międzynarodowego rejestru dóbr dziedzictwa światowego UNESCO.

Warto wiedzieć

Wstęp na teren Miejsca Pamięci Auschwitz-Birkenau jest bezpłatny. Kartę wstępu należy zarezerwować na stronie visit.auschwitz.org, jednak dla lepszego poznania historii Auschwitz warto wybrać zwiedzanie z przewodnikiem-edukatorem. Przyjeżdżający w grupach zobowiązani są do zaangażowania przewodnika-edukatora Muzeum. Odwiedzający indywidualni mają możliwość dołączenia do grupy z przewodnikiem-edukatorem. Ze względu na ogromne zainteresowanie warto zadbać o wcześniejszą rezerwację, a także przyjazd do Miejsca Pamięci co najmniej 30 minut przed rozpoczęciem zwiedzania, ze względu na kontrolę bezpieczeństwa.

Przebywając na terenie Muzeum należy zachowywać się z należytą powagą i szacunkiem. Odwiedzających obowiązuje ubiór stosowny do charakteru miejsca.

Odwiedzającym udostępniane są tereny i obiekty byłych obozów Auschwitz I i Auschwitz II-Birkenau. Czas pobytu zależy od indywidualnych zainteresowań i potrzeb odwiedzających, jako minimum trzeba jednak przeznaczyć na zapoznanie się z terenem i ekspozycją w byłym obozie ok. 3,5 godz.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Kwestowali w Gródku

● **Kwesta Trzech Króli organizowana przez Caritas w Republice Czeskiej już trwa. Dary pieniężne można przekazywać do 15 stycznia. Na zdjęciach obok dwie grupki ochotników z Caritasu Jabłonków chodzące wtorkowym popołudniem po Gródku.**
Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Piechotą do Krakowa po polskie książki

Cieszyński Rynek od Rynku Głównego w Krakowie dzieli odległość 112 kilometrów. Aby dotrzeć tam na piechotę potrzeba dziś – według nawigacji GPS – ok. 23 i pół godziny. 14 sierpnia 1847 r. Andrzej Cinciała i Paweł Stalmach wybrali się w taką wyprawę, żeby kupić i sprowadzić nad Olzę polskie książki. Ich sylwetki przybliżyła Władysława Magiera podczas wykładu Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego PZKO w Czeskim Cieszynie.

● **Władysława Magiera nawiązując do pieszej wyprawy po polskie książki do Krakowa przybliżyła sylwetki Andrzeja Cinciały i Pawła Stalmacha.** Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

● **Andrzej Cinciała (1825-1898), prawnik, folklorysta, etnograf, wydawca, a przede wszystkim działacz narodowy na Śląsku Cieszyńskim.**

● **Paweł Stalmach (1824-1891) dziennikarz, publicysta, redaktor i wydawca gazet, działacz społeczny i narodowy działający na Śląsku Cieszyńskim.**
Zdjęcia: ARC

Łukasz Klimaniec

Książki są wszystkim. Otwierają okno na świat, uczą, rozwijają. Nie ma chyba nic cenniejszego od książek – podkreślała podczas środowego wykładu MUR-u Władysława Magiera, historyczka, przewodniczka beskidzka, twórczyni Cieszyńskiego Szlaku Kobiet. Z tego samego założenia wychodzili Andrzej Cinciała i Paweł Stalmach. A ich piesza wyprawa do Krakowa po polskie książki stała się dobrą okazją do przybliżenia ich sylwetek.

Książki do nauki języka

Pochodzili z sąsiadujących wiosek – Paweł Stalmach z Bażanowic k. Cieszyna, a Andrzej Cinciała z Kozakowic Górnych w gminie Goleszów. Wywodzili się z rodzin robotniczo-chłopskich wychowując się w niełatwych warunkach. Los szczególnie dotknął Cinciałę, który z powodu śmierci ojca musiał przerwać naukę w gimnazjum i podjąć się rzemiosła.

– To mu pomogło w karierze, bo po przerwaniu nauki wyjechał do Krakowa, gdzie uczył się zawodu… księgarza. Nabył znajomości wśród ludzi, którzy zajmowali się dystrybucją książek – mówiła Władysława Magiera.

W księgarni D. E, Friedleina Andrzej Cinciała spędził dziewięć miesięcy, by następnie wrócić do Cieszyna. Nie podjął jednak pracy w wyuczonym zawodzie, ale zaczął pracować jako pisarz w Kaczycach w dobrach Ferdynanda Nowaka. Tam usłyszał, że chcąc doskonalić swój język, powinien pisać pamiętniki. Następnie pracował w kancelarii adwokata Antona Demla w Cieszynie, aż trafił do kancelarii dr Ludwika Kluckiego, który okazał się dla niego nie tylko pracodawcą, ale autorytetem, wychowawcą, a w przyszłości także sponsorem. Dzięki niemu poznał miejscową inteligencję, polską i słowiańską literaturę. Mógł bez ograniczeń korzystać z jego biblioteki, a literatura pozwala mu poszerzać słownictwo ojczystego języka polskiego. Ponownie rozpoczął codzienne zapiski, ale od roku 1845 prowadził je po polsku doskonaląc w ten sposób język.

W 1846 r. Andrzej Cinciała powrócił do gimnazjum ewangelickiego w Cieszynie, by kontynuować naukę.

– Polacy, którzy uczyli się w tym gimnazjum, mówili po polsku, ale był to język z bardzo ubogim słownictwem. Wywodząc się z domów chłopskich ci młodzi ludzie posługiwali się określoną liczbą słów. Brakowało im fachowego słownictwa polskiego – wskazała Władysława Magiera.

I w tejże placówce Andrzej Cinciała założył towarzystwo uczących się języka polskiego. Ale chcąc uczyć się macierzystego języka potrzebne były książki. I tak narodziła się idea pieszej wyprawy do Krakowa, na którą Cinciała wybrał się z Pawłem Stalmachem.

Łyk wódki i gruszki w kieszeni

„Dnia 14 sierpnia 1847 wyszliśmy tedy z Cieszyna, napiwszy się wódki i nabrawszy gruszek do kieszeni. Pieniędzy mieliśmy wprawdzie bardzo mało na tę podróż, która się naturalnie piechotą odbywała, ale byliśmy bardzo weseli i dobrej myśli" – napisał w pamiętniku Andrzej Cinciała.

Z kolei Gustaw Morcinek w „Szyndziołach" w 1947 r. opisał ich wyprawę w artykule „Poszli z motyką na słońce…" podając, że „wędrowali piechotą, jak prawdziwi wagantowie średniowieczni, podpierający się sękatymi kosturami, z węzełkami pod pachą, gadający uczenie o potrzebie i o wartości książki. (…). Na bite „cesarskie drogi" nie zapuszczali się zbytnio, wielce sobie ceniąc ustronne chodniki i miedze. (…). Gdzie sypiali – nie piszą w swych wspomnieniach. Mimochodem tylko nadmieniają, że po drodze wstąpili do jednego i drugiego znajomego. Lecz czy u nich nocowali — nie piszą. Przypuszczać należy, że zasypiali wieczorem w kopkach siana lub zżętego zboża, że może wkradli się do przydrożnej stodoły chłopskiej lub zgoła kładli się na wznak w trawie i patrzyli długo w noc i gwiazdy nad sobą".

W Krakowie Cinciała i Stalmach zabawili dwie doby. Cinciała, który wcześniej pracował w krakowskiej księgarni, wiedział, do kogo się zwrócić. I tak z dwoma stosami książek wrócili do Cieszyna.

– Książki były ciężkie, sznur wcinał się głęboko w ramię – wspominał Cinciała w pamiętnikach. – Słońce gorące przypiekało, a ciągła uzasadniona bojaźń towarzyszyła nam, że książki polskie, jako towar dla Śląska zakazany, w drodze skonfiskowane zostaną, a my jako przemytnicy ukarani będziemy, co w owych czasach bardzo łatwo stać się mogło – podkreślał.

Szczęśliwie jednak książki trafiły do Cieszyna 23 sierpnia 1847 r. Cinciała zaznaczał, że były to pierwsze polskie książki naukowe na Śląsku, które stały się podwaliną Biblioteki Polskiej dla Ludu Księstwa Cieszyńskiego, a następnie kamieniem węgielnym biblioteki Czytelni Ludowej w Cieszynie. Cinciała i Stalmach do Krakowa po książki wędrowali jeszcze dwa razy w kolejnym roku.

Omawiając dokonania Andrzeja Cinciały, Władysława Magiera przypomniała jego wyprawy po Śląsku Cieszyńskim, podczas których notował on pieśni, przysłowia i zapisywał obserwacje etnograficzne.

– To o tyle cenne, że to była przecież połowa XIX wieku. Dziś wszelkie badania etnograficzne czy językoznawcze opierają się na słowniku dialektologicznym, który napisał Andrzej Cinciała – podkreśliła.

Udzielając się w parafii ewangelickiej doprowadził do zapisywania protokołów rad parafialnych w języku polskim, a następnie wymusił, by księgi metrykalne także były prowadzone w języku polskim. Pieniądze, które zarobił na wydanych przez siebie publikacjach, przeznaczył na umorzenie długów Czytelni Ludowej. – Wierzył w moc słowa i w potęgę książki. Był działaczem narodowym. Uważał, że język macierzysty musi być pielęgnowany przez naród. Gdziekolwiek mógł, to działał w tym kierunku – zaznaczyła Władysława Magiera.

Redakcja w dwóch pokojach

Słuchacze MUR-u poznali także sylwetkę Pawła Stalmacha, dziennikarza, redaktora i wydawcy polskich gazet („Tygodnika Cieszyńskiego", „Gwiazdki Cieszyńskiej"), działacza społecznego i budziciela ducha narodowego, który choć ukończył teologię, nie zdecydował się zostać duchownym. Mieszkał w Cieszynie przy ul. Głębokiej, a w swoim mieszkaniu dwa pokoje przeznaczył na redakcję, w czym pomagały mu jego córki. Na łamach prowadzonych przez siebie pism przeciwstawiał się germanizacji, walczył o równe prawa dla ludności polskiej i języka polskiego, dążył do podniesienia poziomu cywilizacyjnego i kulturalnego polskich Ślązaków, a także wielokrotnie domagał się połączenia Śląska Cieszyńskiego z pozostałymi ziemiami polskimi.

Władysława Magiera przybliżając życie prywatne Stalmacha zwróciła uwagę, że ożenił się on w wieku 30 lat z wdową, Anną z domu Harach, która miała troje dzieci z pierwszego małżeństwa. Miał z nią ośmioro dzieci i… wszystkie pochował. Sześcioro z nich zmarło w dzieciństwie, a dwie córki Paulina i Olga zmarły po osiągnięciu pełnoletności.

– Paweł Stalmach uważał, że fundamentem odrodzenia życia narodowego jest rozwój szkół – powszechnych i średnich. Uważał, że naród bez oświaty nie może się rozwijać – podkreśliła Magiera. Stalmach budował poczucie wspólnoty narodowej u polskich katolików i ewangelików mieszkających na Śląsku. Dziełem jego życia jest założona w 1885 r. Macierz Szkolna dla Księstwa Cieszyńskiego, która działa do dziś po obu stronach Olzy jako Macierz Ziemi Cieszyńskiej i Macierz Szkolna w RC. Pomnik Pawła Stalmacha znajduje się w Istebnej, a w Cieszynie podobiznę tego działacza można dostrzec przed budynkiem I Liceum Ogólnokształcącego im. A. Osuchowskiego.

GŁOSIK

Będą sowy, kino i dinozaury

Po przerwie świątecznej do Przedszkola „Pod wesołą chmurką” w Trzyńcu-Oldrzychowicach wrócił dziecięcy gwar. W pierwszych dniach nowego roku dzieci zapoznają się z porami roku.

Nauczycielka Barbara Sobek prowadzi zajęcia dotyczące pór roku.
Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Przedszkolaki siedzą w kręgu na dywanie. Nauczycielka Barbara Sobek pokazuje obrazki z motywami różnych pór roku. Dzieci wezwane do odpowiedzi o nich opowiadają. Radzą sobie dobrze, ale przed sobą mają trudniejsze zadanie. Czworo dzieci otrzymuje koszyczki – każdy przedstawia jedną porę roku. Pozostałe zbierają porozrzucane obrazki i wkładają je do właściwych koszy. Obrazki bałwana czy jesiennych liści nie budzą wątpliwości, ale kwitnących róż lub tulipanów? Tu już trzeba rozróżnić, które kwiaty kwitną wiosną, a które latem.

Po zajęciach wymagających skupienia dzieci śpiewają skoczne piosenki o zimie. Najlepsza jest ta o ptaszkach, bo przy niej można „latać”, naśladować ruchy skrzydeł i dzióbka.

Po muzycznym przerywniku pora na zajęcia kreatywne. Dzieci naklejają wycięte z papieru jabłonie na pomalowane farbami kartki. Na gałęzie naklejają elementy charakterystyczne dla czterech pór roku: kwiaty, zielone liście, jabłka i wreszcie śnieg.

W oldrzychowickim przedszkolu są uroczyście obchodzone urodziny każdego przedszkolaka. W środę świętowano 6. urodzinki Filipa Barki, przypadające na Sylwestra. Dzieci i panie zaśpiewały solenizantowi „Sto lat”, złożyły życzenia i wręczyły upominek: papierowy wiatrak z lizakiem.
– To fajnie mieć urodziny. Dostałem podarunki: zabawki, ptasie mleczko i książkę z naklejkami. I jeszcze będę miał imieniny – powiedział chłopiec.

Koleżanka składa Filipowi życzenia urodzinowe.

W oldrzychowickim przedszkolu wiele uwagi poświęca się poznawaniu przyrody. Pomógł w tym także trwający przez dwa lata projekt dofinansowany z Ministerstwa Środowiska RC „Ogród bliżej przyrody”, który napisała jedna z mam przedszkolaków.

– Mamy trochę zmian w ogrodzie, wywyższone grządki, tunel z wierzby. Siejemy i zbieramy plony: marchewkę, buraczki, nawet dynie nam się urodziły. Mamy także posadzone nowe drzewa owocowe. W ramach projektu nabyliśmy suszarkę do owoców, a także mikroskop i lupy, które umożliwiają obserwację przyrody – opowiada kierowniczka Olga Bocek.

Przedszkole, które w ub. roku obchodziło swoje 95-lecie, jest po pierwszym etapie remontu. Latem wyremontowano ściany, podłogi i sufity. Podczas następnych wakacji odbędzie się drugi etap, w ramach którego zostanie poszerzona łazienka (ze względu na dużą liczbę dzieci – jest ich 27) i na nowo umeblowane sale.

– U nas wciąż coś ciekawego się dzieje – zapewnia kierowniczka. – W przyszłym tygodniu wyjedziemy do zaprzyjaźnionego przedszkola w Oldrzychowicach-Wsi, gdzie pewna pani przedstawi sówki. Na czwartek zaprosiliśmy do nas kino sferyczne, które polega na tym, że dzieci leżą w dużej nadmuchanej kuli i oglądają filmy na jej sklepieniu. W lutym będzie karnawał, a także prelekcja o dinozaurach – wylicza nadchodzące wydarzenia. ◢

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Skrzaty rozwiązują krzyżówkę

Rys. WŁADYSŁAW OWCZARZY

Na dworze była plucha, hulał wiatr i mżyło. Ani na sanki się wybrać, ani wystawić twarz na słońce. Skrzaty rozwiązywały krzyżówkę. A mówiąc dokładniej – Ludmiłka starała się ją rozwiązać, cały czas zasięgając rady u Głosika.

– Powiedz mi, Głosiku, jak nazywa się stolica Albanii? Sześć liter, druga „i”.

– Nie mogę sobie przypomnieć, ale do czego mamy Internet? Zaraz sprawdzę – odparł skrzat i zaczął grzebać w laptopie. – Już wiem: Tirana.

– Dziękuję. Teraz już chyba sama sobie poradzę... Chociaż... No, nie do końca. Jaki to może być gatunek małpy człekokształtnej: dziewięć liter, pierwsza „o”, ostatnia „n”.

– Czy ja wiem? Ale czekaj, już sprawdzam. Mam! Orangutan.

– A imię pisarza książek dla dzieci, który ma na nazwisko Kasdepke?

– W Wikipedii piszą, że Grzegorz. – Głosik szybko odbił piłkę.

Minął kwadrans, a krzyżówka była rozwiązana.

– Mądrzy jesteśmy, Głosiku, no nie? – Ludmiłka zrobiła dumną minę.

Głosik podrapał się po głowie.

– To raczej Internet jest mądry, nie my. Sami prawie nic nie wymyśliliśmy.

Ludmiłka zmarkotniała.

– Masz rację, Głosiku. A mogliśmy przecież ruszyć głową i przypomnieć sobie orangutana, a na mapie poszukać Tirany. Nie mówiąc już o pisarzu, którego książki mamy w domu. Ale nic straconego. Następną krzyżówkę spróbujemy rozwiązać samodzielnie.

– Postanowione! – zawołał Głosik. I zdał sobie sprawę, że to było jego pierwsze postanowienie w nowym roku. **(dc)**

CO W BIBLIOTECE PISZCZY

Nowości książkowe dla czytelników w wieku 6-9 lat poleca František Szymczysko z Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka w Czeskim Cieszynie.

Fot. FRANTIŠEK SZYMCZYSKO

Nowy rok wita Was nowościami na półkach. Wystarczy do nas przyjść i na pewno dla każdego znajdzie się coś ciekawego. Oto niektóre z nowych książek. Autorką wszystkich trzech jest Ewa Nowak.

„Mecz o wszystko, czyli dzień z życia piłkarza” to emocjonująca opowieść z serii „Czytam sobie”. Autorka pokazuje, że bycie piłkarzem to tak naprawdę ciężka praca – dni wypełnione wielogodzinnymi treningami, analizowaniem gry przeciwnika, meczami sparingowymi. W „Jeziorze łabędzim” czytelnicy poznają trudną historię powstania najsłynniejszego baletu świata. Trzecia książeczka – „Nasza pani supermenka” przenosi nas do szkoły. Kiedy po wakacjach zjawia się w klasie nowa nauczycielka, uczniów czeka cała seria dziwacznych niespodzianek. **(dc)**

MŁODZI OK

Modeling wymaga praktyki

Julia Krzywoń jest obecnie drugoklasistką Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Pod koniec ub. roku szkolnego, o czym niezwłocznie informowaliśmy na naszych łamach, zdobyła pierwsze miejsce w konkursie Schwarzkopf Elite Model Look dla Republiki Czeskiej. Rozmawiamy o jej pierwszych doświadczeniach modelki.

Julia Krzywoń na festiwalu Designblok 2022. Fot. ARC

Beata Schönwald

Przypomnij, jak to się stało, że zostałaś modelką?

– Pojechałyśmy z dziewczynami na casting Elite do Ostrawy i tam zostałam wybrana. To był naprawdę przypadek, bo nigdy tego nie planowałam. Mówiłam, że to nie dla mnie, ale koleżanka przekonała mnie, bym spróbowała.

Na czym polegał ten casting?

– Chociaż kolejka była długa, to była szybka sprawa. Zrobili nam zdjęcia, wzięli miary i zamienili dosłownie kilka zdań. Po pewnym czasie otrzymałam zaproszenie na osobiste spotkanie. Razem z rodzicami pojechaliśmy do Pragi i tam dowiedziałam się, że zakwalifikowałam się do czeskiego finału konkursu Elite, który wygrałam. Pod koniec sierpnia odbył się światowy finał w Pradze, w którym też brałam udział jako jedna z 20 dziewczyn i 10 chłopaków z całego świata. Tam przeszliśmy najróżniejsze przygotowania, takie jak np. chodzenie na obcasach, robiono nam zdjęcia, kręcono filmiki. Zwycięzcami finału zostali dziewczyna z Sudanu Południowego i chłopak z Hiszpanii.

Jakie są specyficzne wymagania wobec modelki?

– Wymagany jest wzrost powyżej 170 cm. Prócz tego mam dbać o włosy, skórę i sylwetkę. Nie trzymam jednak żadnej diety, ani nie liczę kalorii, choć z upływem lat być może będzie to konieczne.

Ważne jest też, żeby odpowiednio się poruszać. Miałaś jakiś trening w tej dziedzinie?

– Wcześniej nie miałam z tym żadnego doświadczenia, było to więc dla mnie całkiem trudne. Tak jak wszystko, również poruszanie się na molo wymaga praktyki, czyli chodzenia, chodzenia i chodzenia. Generalnie obowiązuje zasada, żeby chodzić wyprostowany, nie garbić się, zbyt mocno nie ruszać rękami czy za bardzo nie wyginać boków. W praktyce jednak każdy projektant lub stylista ma trochę inne wymagania, jeśli chodzi o prezentowanie jego modeli.

Czy od sierpniowego finału miałaś możliwość wykorzystania swoich pierwszych doświadczeń w praktyce?

– To działa tak, że agencja wysyła mi jakieś opcje na pokaz mody czy fotografowanie, a ja odpisuję, czy mogę w nich wziąć udział. Na tej zasadzie projektant dostaje do wyboru np. dwadzieścia modelek, z których wybiera sobie jedną lub dwie. Takich opcji miałam dużo, ale większością nie zostałam wybrana. Do tej pory miałam więc dwa pokazy mody, jedną prezentację ubrań i jedno większe fotografowanie dla magazynu „Dolce Vita”.

Co jest ciekawego na modelingu?

– Dla mnie bardzo ciekawe było fotografowanie, które odbywało się w hotelu w Kladnie i było utrzymane w stylu retro z nawiązaniem do pewnego filmu. Bardzo podobała mi się panująca tam atmosfera, te stroje, których normalnie nie mogłabym sobie kupić czy nawet przymierzyć. Czułam się tam jak w innym świecie. Razem ze mną były tam jeszcze trzy inne modelki, co pozwoliło mi nawiązać nowe znajomości i nauczyć się czegoś nowego od bardziej doświadczonych koleżanek.

Nie wyczuwałaś czegoś w rodzaju rywalizacji?

– Absolutnie nie. One były naprawdę bardzo miłe i troskliwe. Muszę przyznać, że oczekiwałam czegoś zupełnie innego, jako że o relacjach wśród modelek krążą różne famy.

Dużo czasu zajmuje ci modeling?

– Ponieważ prawie wszystko odbywa się w stolicy, bardzo często muszę wyjeżdżać do Pragi i to pochłania mi wiele czasu. Modyfikowany tryb nauki w gimnazjum pozwala mi to jakoś ogarnąć. Cieszę się, że dyrekcja dała mi taką możliwość.

Prezentowanie strojów to nie jest chyba praca na całe życie...?

– Dlatego moja agencja chce, żebym oprócz modelingu miała również inne zainteresowania oraz żeby modeling nie stał na przeszkodzie wykształceniu. Projektanci lubią bowiem, kiedy modelka robi również coś innego, bo dzięki temu zyskuje umiejętności, które może wykorzystać również na pokazach.

Jakie są twoje inne zainteresowania?

– Tańczę wyczynowo tańce latynoamerykańskie w klubie „Happy Dance” w Gnojniku. Obecnie nie mam partnera, więc tańczę solo, co jednak mi nie przeszkadza, bo organizowane są również konkursy dla dziewczyn, które tańczą same. Kiedy nadarza się okazja, wyjeżdżam na turnieje – najczęściej też do Pragi – i nawet czasami udaje mi się zdobyć jakiś medal.

Jak rodzina zareagowała na to, że w domu ma modelkę?

– Rodzice byli zaskoczeni. Myślę, że mile. Mocno mnie w tym wspierają, za co im bardzo dziękuję. ◢

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

19.

miejsce w międzynarodowym online konkursie języka angielskiego „Best in English” zajęła uczennica klasy 4b Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie Anna Štefánek. Chodzi o spektakularny sukces, jako że wzięło w nim udział 22 779 uczestników z 34 różnych krajów i 704 szkół średnich. Współzawodnictwo, które w tym roku miało już swoją dziesiątą edycję i odbywa się pod patronatem Ministerstwa Szkolnictwa i Wychowania Fizycznego RC, zostało przeprowadzone 30 listopada. 60-minutowy test obejmował 68 pytań, które były sprawdzianem gramatyki oraz poprawnego zrozumienia tekstu czytanego i słyszanego. W momencie jego zakończenia na ekranie od razu pojawiała się liczba zdobytych punktów. Ania uzyskała ich 106,5, dzięki czemu zakwalifikowała się w światowej czołówce 20 najlepszych uczniów, a wśród czeskich uczestników uplasowała się na 9. pozycji. Pierwsze miejsce zajęła Węgierka Atilla Agárdi ze 110,5 punktami, natomiast najlepsza czeska uczestniczka Andrea Práškowa ze szkoły w Sedlczanach uzyskała 108 punktów. W przypadku identycznego wyniku decydował czas. Gra była warta świeczki, ponieważ główną nagrodą dla zwycięzców rankingu światowego oraz czeskiego był dwutygodniowy wyjazd do Kanady. Dla Ani, która uplasowała się w pierwszej czeskiej dziesiątce, zostały również przewidziane wartościowe nagrody.

– Języka angielskiego uczę się od dziewięciu lat – w szkole językowej, a także w gimnazjum mam lekcje angielskiego. Prócz tego byłam na wyjazdach językowych w Irlandii i Anglii, gdzie poznałam ludzi, którzy mówią po angielsku – powiedziała „Głosowi” laureatka. Jej zdaniem, konkurs był fajnym sprawdzianem umiejętności w tym zakresie i nie był „ani trudny, ani łatwy”. Po maturze Ania myśli o studiach filologii angielskiej na uniwersytecie w Ołomuńcu. **(sch)**

Bal goni bal. Takiej karnawałowej oferty dawno nie było

Na Zaolzie wracają bale. Niektóre odbyły się już rok temu, wielu jednak nie było od trzech lat. Z przeprowadzonego przez nas rozeznania karnawałowych ofert polskich stowarzyszeń, ich kół miejscowych, szkół, urzędów gminnych i organizatorów indywidualnych jasno wynika, że kto może, organizuje swój bal.

Beata Schönwald

A ludzie się garną, nie bacząc na to, że za bilet będą musieli więcej zapłacić. – Chociaż podnieśliśmy cenę o sto koron w porównaniu z ostatnim balem, który miał miejsce w 2020 roku, sprzedaliśmy już 300 biletów. Niewykupionych pozostało raptem 50. Ten bal zawsze jednak cieszył się ogromną popularnością – mówi Roman Szarowski, szef komitetu organizacyjnego Balu Polskiego w Karwinie, który przygotowują wspólnymi siłami koła PZKO w Darkowie, Frysztacie, Nowym Mieście, Raju i Starym Mieście. Jak podkreśla, podwyżka ceny biletów była konieczna, skoro poszły w górę wydatki na wynajem miejskiego Domu Przyjaźni, jedzenie, kapelę i szereg innych rzeczy, bez których nie sposób sobie wybrazić prawdziwego polskiego balu. Pomimo drożyzny organizatorzy liczą na to, że właśnie dzięki wysokiej frekwencji będzie chodziło o dochodową imprezę.

Na prawie dwukrotnie wyższą cenę od tej sprzed trzech lat zdecydowali się organizatorzy Babskiego Balu w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach. – Ceny dosłownie wszystkiego poszybowały w górę. Nie wiemy, ile w ostateczności zapłacimy za zużycie prądu, wody czy ogrzewanie. To wszystko musieliśmy uwzględnić w cenie, nie mając pewności, czy ludzie zechcą to zaakceptować – przyznaje Stanisław Kołorz, główny organizator tej tradycyjnej karnawałowej imprezy. Jak się okazuje, po trwających przez trzy lata restrykcjach sanitarnych ludzie są zgłodniali balów i nie wahają się wyciągnąć z kieszeni nawet większej sumy. Zwłaszcza gdy chodzi o imprezę z prawie stuletnią tradycją, własnym regulaminem i szeregiem nietypowych atrakcji. Gdyby było inaczej, nie wykupiliby już 80 proc. biletów. – Cieszę się, że w tym roku już bez ograniczeń możemy szykować nasz bal. To sprawa serca i tradycji rodzinnej. Organizował go kiedyś w Datyniach mój dziadek i ojciec. Póki nie braknie mi sił i ludzi chętnych do pomocy, to dzieło będę kontynuował – przekonuje Kołorz.

W zarządzie Koła Macierzy Szkolnej przy Szkole Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Jabłonkowie obrano nieco inną taktykę – zorganizowanie dobrego balu za niską cenę. – Wejściówka kosztuje 150 koron, a kolacja, którą można będzie kupić na miejscu, mniej więcej tyle samo. Mamy bowiem kucharkę, która potrafi ugotować smaczne danie w niskiej cenie – wyjaśnia prezeska Agnieszka Velecka. Jej zdaniem, w czasach, kiedy wszędzie panuje drożyzna, wysoka cena biletu mogłaby odradzić potencjalnych balowiczów. A nie o to przecież chodzi. – Zależy nam, żeby przyszło jak najwięcej rodziców. Nie chcemy ich więc nadmiernie obciążać kosztami, skoro wiemy, że i tak wydadzą na balu spore sumy na alkohol, kwiaty, losy czy kotyliony. Poza tym ten bal rodzice organizują sami dla siebie. Pieką ciasta, przygotowują program oraz przekazują pieniądze w ramach „deklaracji". Sami też robimy dekorację sali Domu PZKO w Nawsiu, dzięki czemu otrzymujemy zniżkę za wynajem. Wygórowana cena biletu byłaby więc przesadą – dodaje szefowa jabłonkowskiego koła Macierzy. ◢

● Bal Gorolski w Mostach koło Jabłonkowa to sztandarowa impreza w regionie.
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Wodzirej to odpowiedzialna rola

Na balu ważną osobą bywa wodzirej. Słownik Języka Polskiego definiuje go jako tego, kto „prowadzi tańce na zabawach, balach, dyktując układ korowodu, kolejność figur w tańcu itp.". W powszechnym rozumieniu wodzirej jest także konferansjerem, osobą podgrzewającą atmosferę, organizującą zabawę, pośrednikiem między orkiestrą a balowiczami.

Niektóre bale na Zaolziu miewają osobnego wodzireja, na innych rolę tę pełni jeden z członków kapeli, na imprezach bez żywej muzyki najczęściej didżej. O doświadczeniach z wodzirejstwem opowiadają Andrea Skupień z Jabłonkowa i Zbyszek Letocha z Orłowej.

– Kiedyś, przez około dziesięć lat, śpiewałam z grupą My Moment. Organizatorzy balów bardzo często mają problem z wodzirejami, prosili nas zatem, czy podjęlibyśmy się tego zadania. I tak się złożyło, że na balach, na których graliśmy, byłam także wodzirejem. To były i mniejsze, wiejskie bale, i większe, aż po reprezentacyjny bal miasta Trzyńca i bale w Ostrawie. Później zawiesiliśmy działalność grupy, lecz nadal, jeżeli mam czas, chętnie przyjmuję zaproszenia i wodzę rej na balach – opowiada pani Andrea. Zastrzega, że w tym roku, ze względu na małe dziecko, będzie prowadziła tylko jeden bal – „Pod Bocónym" w Boconowicach, razem z Markiem Słowiaczkiem.

– Wodzirej powinien przed imprezą sprawdzić, jaki ma ona charakter. Na wioskach ludzie robią program dla siebie, bawią się w takim duchu i takiej atmosferze, jaka im odpowiada. Inaczej wygląda miejski bal reprezentacyjny. Dla mnie wodzirej to nie tylko człowiek, który wchodzi na scenę, wita gości, informuje ich i bawi, ale musi być bardzo dobrze zorientowany co do samej imprezy – gości, sponsorów, jej całokształtu. Zawsze

● Andrea Skupień.
Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

● Zbyszek Letocha.
Fot. SZYMON BRANDYS

starałam się dostosować do charakteru zabawy – przekonuje Skupień.

– Na wsi, gdzie ludzie bawią się bardziej na ludowo, byłoby nienaturalne, gdyby wodzirej posługiwał się stricte literackim językiem polskim. I na odwrót – nie wyobrażam sobie, by na reprezentacyjnym balu, gdzie bywają zapraszani oficjalni goście, na przykład senatorowie, wodzirej przejął rolę ludowego gawędziarza.

Wodzirejka przyznaje, że zdarzają się bale, gdzie atmosfera jest lekko sztywna i wtedy wodzirej musi się postarać, aby ją rozluźnić i wciągnąć obecnych w wir zabawy.

– Najczęściej to się zdarza na imprezach, gdzie towarzystwo nie zna się nawzajem. Dotąd zawsze udało nam się rozkręcić zabawę różnymi tańcami czy zabawami. Trzeba ale wyczuć, na co można sobie pozwolić, a co już nie wypada – zastrzega pani Andrea. Dodajmy, że jabłonkowianka prowadzi bale po polsku, czesku i w gwarze, a zdarzyło jej się nawet prowadzić imprezę – międzynarodowy konkurs Czwórki Wyszehradzkiej w łyżwiarstwie – po angielsku.

Zbyszek Letocha wraz z kapelą Old Boys Band pod kier. Józefa Lugscha w tym roku po raz czwarty pojedzie do Brna bawić publiczność na balu Klubu Polskiego „Polonus". W lutym czeka ich podobne zadanie w macierzystym Kole PZKO w Orłowej-Porębie.

Te dwie imprezy karnawałowe dość znacząco różnią się między sobą, choć jedno mają wspólne – i tu, i tam, bywa wesoło.

– Bal „Polonusa" jest dużym balem, na który przychodzi się bawić bardzo dużo ludzi. Nasz bal w Porębie jest skromniejszy, organizowany w dwóch pomieszczeniach Domu PZKO. Ale i na dużej, i na mniejszej imprezie ludzie potrafią się dobrze bawić – zapewnia Letocha.

– W Brnie organizatorzy sami organizują program, gry, zabawy. My gramy później do tańca i wciągamy publiczność do wspólnej zabawy. Zachęcamy ich do wspólnego śpiewania i tańczenia naszych śląskich piosenek ludowych, bo i takie gramy – precyzuje pan Zbyszek.

Bale w Porębie miewają charakter imprez kończących karnawał. Ostatni bal przed pandemią odbył się w stylu pochowania basów – z panami w strojach pogrzebowych, paniami w roli płaczek.

– W tym roku nazwaliśmy bal ostatkowym i dopiero na zebraniu zarządu omówimy dokładnie, jakie atrakcje przygotujemy tym razem – mówi Letocha. Tak czy inaczej, na barkach muzyków Old Boys Band spocznie odpowiedzialność za oprawę muzyczną i udaną zabawę na parkiecie. **(dc)**

Gdzie będą się bawić młodzi?

● Dominik Položek i Janek Michalik zapraszają na „Nasz bal" do „Kasowego".
Fot. screen Facebook Watch

Młodzież zaolziańska w tym sezonie karnawałowym już bawić się zaczęła. 27 grudnia w trzynieckiej „Trisii" odbył się Bal Akademicki Sekcji Akademickiej „Jedność", w którym wzięło udział ok. 300 uczestników. Dzień wcześniej ich nieco starsi „koledzy" tańczyli na Balu Świątecznym w Nawsiu. Młodych zwykle też nie brakuje na balach kół PZKO i Macierzy Szkolnej organizowanych w poszczególnych gminach. W tym sezonie odbędą się jednak jeszcze dwa bale, na których młodzież będzie miała szczególną okazję, żeby pokazać swoją siłę.

»Nasz bal«

Ten bal młodzi postanowili zorganizować sami dla siebie według własnych gustów i upodobań. Jego premierowa odsłona rozpocznie się w sobotę 28 stycznia o godz. 18.00 w Domu PZKO „Kasowy" w Mostach koło Jabłonkowa.

Ponieważ chodzi o „nasz" bal, organizatorzy namawiają uczestników, żeby założyli „nasze" stroje. – To jedna z niewielu okazji w ciągu roku, kiedy możemy się nimi pochwalić – przekonują. Dla tych, którzy założą strój regionalny, przewidziana jest płynna bonifikata. Natomiast ten, kto nie posiada takiego ubrania lub nie zdoła go wypożyczyć, może założyć przynajmniej jakiś dodatek z akcentem ludowym – np. koszulę, wstążkę, chustę, korale czy kapelusz. Grać będzie zresztą również głównie „nasza" muzyka, czyli zaolziańskie kapele „Bezmiana" i „Góreczka", a prócz tego „Cimbálová muzika Odera" oraz Kapela „Tygiel" złożona z muzyków pochodzących z Beskidu Śląskiego i Żywieckiego.

Wydarzenie wspiera Fundusz Rozwoju Zaolzia Kongresu Polaków w RC.

Bal Gimnazjum

Ta impreza karnawałowa, której organizatorem jest Koło Macierzy Szkolnej przy Polskim Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie, jest przeznaczona dla rodziców, nauczycieli, absolwentów oraz młodzieży szkolnej, która zaliczyła już kurs tańca towarzyskiego. W praktyce chodzi o uczniów klas drugich, trzecich i czwartych.

Bal odbędzie się w sobotę 11 lutego o godz. 19.00 w ośrodku kultury „Strzelnica" w Czeskim Cieszynie.

– Wynajmujemy dużą salę „dla dorosłych" oraz „Jazz Klub", w którym młodzież bawi się przy własnej muzyce. Tak jest co roku i nie inaczej będzie tym razem – przybliża przewodniczący koła Macierzy Marek Bartnicki. Grać będą iBand i DJ Luke High. W programie przywidziano występ Zespołu Folklorystycznego „Bystrzyca" oraz pokaz tańców latynoskich. **(sch)**

Karnawał już się zaczął

Na jakich balach w naszym regionie można potańczyć? Oto kilka naszych propozycji.

44. Bal Gorolski w Mostach koło Jabłonkowa

Odbędzie się już jutro o godz. 20.00 w Domu PZKO – „Kasowym". Organizatorem jest tradycyjnie Miejscowe Koło PZKO na czele z Andrzejem Niedobą i Alojzym Martynkiem. Bal poprzedzi 44. Międzynarodowy Przegląd Kapel Ludowych oraz Zespołów Folklorystycznych, który rozpocznie się o godz. 17.00. Wystąpią zespoły i soliści (gajdosze, skrzypkowie) z Czech, Polski, Węgier i Słowacji. Słowackich będzie najwięcej. Cena biletu (500-600 koron) obejmuje udział w przeglądzie, balu i kolację, droższe bilety także rezerwację miejsca i przekąskę – „czekadełko". W sprzedaży są także bilety na sam przegląd.

Bliższe informacje na stronie www.balgorolski.eu.

Jabłonkowski Bal Szkolny

Tę zabawę utrzymaną w klimacie i stylu lat 70. organizują Macierz Szkoły i Przedszkola oraz dyrekcja Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania w Jabłonkowie. Bal rozpoczyna się w piątek 13 stycznia o 19.00 w Domu PZKO w Nawsiu. Muzyczną oprawę zapewni DJ Maceček. Na uczestników czekają atrakcyjny pogram, bogata loteria i wyśmienita kuchnia. Za bilet wstępu trzeba zapłacić 150 koron.

Bal Macierzy i PZKO w Ropicy

Już w sobotę 14 stycznia w sali restauracji „U Parduby" w Ropicy odbędzie się bal organizowany przez Macierz Szkolną w Ropicy i PZKO. Rozpocznie się o 19.00 i potrwa do białego rana. O dobrą muzykę do tańca zadba DJ Petr Hájek. Na gości czekają bogata tombola, smaczna kolacja i wspaniała zabawa. Bilety w cenie 490 koron (miejscówka z kolacją) i 340 koron (miejscówka bez kolacji) można zamawiać w szkole podstawowej i przedszkolu w Ropicy.

Bal na Dzikim Zachodzie w Cierlicku

To będzie wyjątkowa zabawa, bo obowiązujący uczestników strój ma nawiązywać do westernów – Macierz Szkolna PSP w Cierlicku oraz Miejscowe Koło PZKO w Cierlicku-Kościelcu organizują „Bal na Dzikim Zachodzie". Impreza odbędzie się w piątek 20 stycznia w Domu Polskim Żwirki i Wigury. Muzyczną oprawę zapewni DJ Marek Bartnicki. Bilety kosztują 450 koron. W cenie jest pyszna kolacja. Zapewniony jest także bufet. Wejściówki są do nabycia w szkole.

Bal Polski w Karwinie

Odbędzie się w piątek 20 stycznia w Domu Przyjaźni. Wydarzenie, które organizują Miejscowe Koła PZKO w Karwinie, jest organizowane pod patronatem Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, PZKO oraz miasta Karwiny. Zabawa rozpocznie się o 19.00. W trakcie balowania wystąpią Zespół Pieśni i Tańca „Suszanie", młoda para taneczna z WDS Katowice, będzie bogaty bar i kapela ludowa „Partyja", a do tańca gościom będzie przygrywał zespół Smolaři. Bilet (wraz z kolacją) kosztuje 500 koron. Można go zarezerwować poprzez stronę rezerwo.zori.cz lub skanując kod QR, jaki znajduje się na facebookowym zaproszeniu na bal lub na stronie www.pzkokarwina.cz.

Reprezentacyjny Bal Śląski w Czeskim Cieszynie

Należy do najbardziej prestiżowych balów polskich w regionie. W tym roku odbędzie się w piątek 27 stycznia o godz. 19.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica". Organizator, którym jest MK PZKO w Mistrzowicach, zapowiada ciekawy program. Poloneza poprowadzi ZR „Błędowice", który zaprezentuje także tańce cieszyńskie. Gwiazdą wieczoru będzie „Poddukelský umelecký Ľudový súbor" ze słowackiego Preszowa. Do tańca zagra orkiestra Rivieras, do śpiewu kapela „Bezwina". W Jazzklubie poprowadzi dyskotekę DJ Tomek. Cena miejscówki z kolacją (kuchnia śląska w formie bufetu) wynosi 600-900 koron w zależności od sali. „Głos" jest patronem medialnym Balu Śląskiego. Bliższe informacje na stronie www.balslaski.cz.

Bal PZKO w Suchej Górnej

Zabawa organizowana przez Miejscowe Koło PZKO w Suchej Górnej rozpocznie się w Domu Robotniczym i Domu PZKO w piątek 27 stycznia o 19.00. Zagra orkiestra iBand, która zapewni uczestnikom znakomitą zabawę przez całą noc. Nie lada atrakcją będzie występ Zespołu Pieśni i Tańca „Suszanie". Bilety (miejscówka z kolacją i przekąskami) w cenie 500 koron można rezerwować online za pośrednictwem formularza na stronie www.pzkosuchagorna.cz lub osobiście w Domu PZKO we wtorek 10 stycznia w godzinach od 16.30 do 18.00.

Bal PZKO w Kocobędzu

Nie trzeba szykować wytwornej sukni czy eleganckiego fraka – na tym balu stroje ludowe różnego rodzaju są mile widziane. Miejscowe Koło PZKO Kocobędz-Ligota organizują bal pod hasłem „Żyjmy zdrowo – na ludowo". Zabawa rozpocznie się w sobotę 28 stycznia od 19.30 w Domu Kultury Kocobędz. Do tańca będzie przygrywał zespół Smolaři oraz kapela ludowa. Ze swoim programem wystąpi także Zespół Pieśni i Tańca „Suszanie". Cena biletu to 450 koron (zawiera smaczną kolację).

Bal Błędowicki

Zabawa organizowana przez Miejscowe Koło PZKO w Hawierzowie-Błędowicach odbędzie się w sobotę 28 stycznia od 19.00 w Domu PZKO. Błędowicki bal kusi nie tylko znakomitą kuchnią domową oraz loterią, ale także bogatym programem artystycznym. Przed gośćmi zaprezentują się ze swoim repertuarem tancerze Zespołu Regionalnego „Błędowice", a nie lada gratką będzie pokaz tańców latynoamerykańskich. Muzyczną oprawę zapewni kapela Zero Band. Bilety wstępu w cenie 490 koron (miejscówka, kolacja ciastko) można zamawiać i kupować w Domu PZKO. Szczegóły na www.bledowice.cz.

Bal pod Bocónym

Niezapomniany klimat lat 80. przypomni zabawa w Boconowicach, jaką w sobotę 28 stycznia organizuje Miejscowe Koło PZKO w Boconowicach. Bal odbędzie się w Domu Kultury, a jego rozpoczęcie zaplanowano na 19.00. O znakomitą zabawę przy muzyce zadba DJ Renek, a atrakcją wieczoru będzie wyjątkowy program „Zwariowany świat 80. lat". Bilet wstępu kosztuje 50 koron, do tego za miejscówkę i pyszną kolację trzeba zapłacić 300 koron.

Tradycyjny Bal w Bystrzycy

Członkowie koła, jego sympatycy i przyjaciele spotkają się na wspólnej zabawie balowej w sobotę 4 lutego w Domu Polskim w Bystrzycy. Początek imprezy o 19.00. Atrakcją tego balowego wieczoru będzie występ Zespołu Folklorystycznego „Bystrzyca". Bilet z miejscówką kosztuje 350 koron. Jak podkreślają działacze bystrzyckiego koła, organizatorzy balu, w cenie biletu jest pyszna kolacja, napoje i poczęstunek na stole, ciekawy program oraz boska zabawa. Do tańca uczestnikom będzie przygrywał Roman Grygar. Bilety można rezerwować na stronie bystrzyca.pzko.cz/bal2023.

Bal w Nieborach

Odbędzie się w sobotę 4 lutego od 19.00 w Domu PZKO im. Pawła Oszeldy w Nieborach. Zabawę przy dobrej muzyce zapewni DJ Marek Bartnicki. Na gości czeka ciekawy program i bogata loteria. Bilety wstępu w cenie 450 koron.

Bal Czesko-Polski PZKO

To jeden z najmłodszych balów na Zaolziu, który bardzo szybko zyskał sobie duże wzięcie. Organizowany przez położone po obu stronach granicy gminy – Piotrowice koło Karwiny oraz Godów przyciąga mnóstwo gości. W tym roku odbędzie się w piątek 10 lutego od 19.00 w Centrum Kultury w Piotrowicach koło Karwiny. Cena biletu to 800 koron. Obejmuje stół szwedzki zawierający dania kuchni polskiej i czeskiej oraz loterię nocną ze wspaniałymi nagrodami. Do tańca będzie przygrywał zespół UFO. Bilety są dostępne w Centrum Kultury w Piotrowicach koło Karwiny, ośrodkach kultury w Godowie i Gołkowicach.

Babski Bal w Hawierzowie-Błędowicach

Bale te, zapoczątkowane w 1928 roku w Datyniach Dolnych, odbywają się według ustalonego przed blisko stu laty regulaminu. Tegoroczna, już 96. edycja, odbędzie się 11 lutego o godz. 19.00 w błędowickim Domu PZKO. Do atrakcyjnych punktów programu, odróżniających Babski Bal od innych imprez karnawałowych, należą: wybór Lwa Salonu, występ „chłopobaletu", taniec pod dzwonem oraz, co najważniejsze, fakt, że na tym balu panie proszą do tańca panów. Wodzirejką tegorocznego balu będzie tradycyjnie Ewa Troszok, do tańca zagra orkiestra Smolaři, wystąpi para taneczna Tereza Bogaczowa – Michal Kozub. W cenie biletu 750 koron jest kolacja, bilety będą brały udział w loterii, gdzie główną nagrodą będzie hulajnoga elektryczna.

Więcej informacji można znaleźć na stronie www.babskibal.wz.cz.

Bal Ostatkowy w Czeskim Cieszynie-Mostach

Dom PZKO położony w malowniczym miejscu przy ul. Jasnej 302 w Czeskim Cieszynie-Mostach znów będzie miejscem znakomitej zabawy, jaką Miejscowe Koło PKZO organizuje w sobotę 18 lutego. Ostatkowe balowanie rozpocznie się od 19.00. Bilety kosztują 500 koron. W cenie jest m.in miejscówka, pyszna kolacja i atrakcyjna loteria. Goście będą bawili się przy muzyce, o którą zadba znany w regionie DJ Marek Bartnicki. Zamówienia i rezerwacje zbiera Marek Dywor, prezes miejscowego koła, pod nr tel. 776 251 211 lub mailowo marek.dywor.@seznam.cz. **(klm, dc)**

Mianowany nowy rektor

● Amerykanista Petr Kopecký stanie na czele Uniwersytetu Ostrawskiego. Fot. ARC UO

Uniwersytet Ostrawski będzie miał nowego rektora. Prezydent Miloš Zeman mianował nim w środę doc. Petra Kopeckiego, amerykanistę z Wydziału Filozoficznego UO. Zastąpi kończącego drugą kadencję dotychczasowego rektora – prof. Jana Latę.

Priorytetem Kopeckiego będzie dokończenie nowych budynków uniwersyteckich. Zamierza także wprowadzić innowacje w nauczaniu, kłaść większy nacisk na umiejętności studentów, które mają im zapewnić konkurencyjność na rynku pracy. Na czele uniwersytetu, który kształci co roku ok. 10 tys. studentów, stanie 1 marca.

Zeman mianował także rektorów trzech innych uczelni: Uniwersytetu Śląskiego w Opawie, Uniwersytetu Jana Evangelisty Purkyně w Ujściu nad Łabą i Wyższej Szkoły Artystyczno-Przemysłowej w Pradze. Kandydatów wybrały pod koniec ub. roku senaty akademickie poszczególnych uczelni. W Ostrawie kandydowały cztery osoby. Kopecký wygrał wybory z dużą przewagą głosów – zdobył 23 głosy z 38. **(dc)**

NASI MATURZYŚCI /11/

● **Dziś to już ostatnia edycja tej rubryki, w której pokazujemy klasy, jakie pojawiły się na Zjeździe Absolwentów Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie. Tym razem prezentujemy roczniki 1992 oraz 2022.** Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

REKLAMA

Życie i praca na Śląsku Cieszyńskim w dobie rewolucji przemysłowej

Numer rejestracyjny projektu: CZ.11.2.45/0.0/0.0/18_0001863

Projekt „Życie i praca na Śląsku Cieszyńskim w dobie rewolucji przemysłowej" rozwija ruch turystyczny na Śląsku Cieszyńskim, czerpie z dziedzictwa związanego z okresem rewolucji przemysłowej na polsko-czeskim pograniczu. W ramach projektu powstanie nowa oferta turystyczna – ścieżka transgraniczna „Śladami rewolucji przemysłowej" z uzupełniającymi się nawzajem ekspozycjami i infrastrukturą dla zwiedzających. Projekt w ramach partnerstwa gmin Jasienica, Goleszów, Nydek i Wędrynia rozwija oznakowanie turystyczne Śląska Cieszyńskiego po obu stronach granicy.

Zostały stworzone następujące ekspozycje transgraniczne oraz zaplecza dla turystów:

- „Ogród Tradycji na Drzewiarzu w Jasienicy"
- „Makieta dawnej cementowni w Goleszowie"
- „Drzewiónka w Nydku"
- „Piece wapienne w Wędryni"

W celu rozpropagowania projektu powstanie m.in. gra pamięciowa oraz puzzle przedstawiające wszystkie cztery ekspozycje. Partnerzy projektu współpracują obecnie nad ich przygotowaniem.

- Budżet łączny projektu: 895 322,55 EUR
  Fundusz Europejski Rozwoju Regionalnego 761 024,16 EUR
- Środki finansowe z budżetu państwa 26 156,99 EUR
- Środki finansowe z budżetów gminnych 108 141,40 EUR

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

(Artykuł sponsorowany GŁ-009)

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

pre-teksty i kon-teksty /247/

Krzysztof Łęcki

O tytułach raz jeszcze

Pisałem w zeszłym tygodniu o książkach z wybitym w tytule rokiem, jakiś czas wcześniej poświęciłem felieton tytułom dzieł literackich i naukowych. Dzisiaj wrócę do tego ostatniego tematu. Wreszcie, coś co zwraca uwagę czytelnika/czytelniczki na samym początku spotkania z książką, to właśnie jej tytuł. No chyba, że autor/autorka są tak znani i pożądani, że kupuje się i czyta wybraną pozycję nawet wbrew tytułowi.

I

Kiedy się bliżej całej sprawie przyjrzeć, to okazuje się, że książki – nawet te z klasyki literatury pięknej – mogłyby mieć tytuły zupełnie inne od tych, które widnieją w bibliotecznych katalogach i które wyryły się w czytelniczej świadomości. Ot, weźmy „Komedię ludzką" Balzaka. Wbrew tytułowi to wielotomowe dzieło nie daje specjalnej okazji do tego, by sobie poprawić humor. Nic może w tym dziwnego – to ostatecznie tylko tytuł zastępczy. Autor chciał wszak swój powieściowy cykl pierwotnie zatytułować „Studia społeczne". Dalej. Wielbiciele pornografii nie znajdą ukojenia na stronach powieści Witolda Gombrowicza „Pornografia" – („tak powstał nowy kształt, nowy utwór, powieść, którą nazwałem »Pornografią«. Wtedy był to tytuł nie taki zły, dziś wobec nadmiaru pornografii stał się banalny i w kilku językach zmieniono go na »Uwiedzenie «" – tłumaczył Gombrowicz). Za tę „pornografię" zapłacił zresztą Gombrowicz sporo. Żałuje wszak w „Dzienniku": „Gdyby »Pornografia« nie nazywała się »Pornografią«… bo pech się zdarzył, że to samo jury (idzie o jury Międzynarodowej Nagrody Wydawców – przyp. K.Ł.) przyznało kilka dni temu nagrodę młodemu Amerykaninowi za powieść troszkę drastyczną, więc obawiano się, że to niby dwa grzyby w barszcz…". No chyba że, w co raczej należy wątpić, przyjmą perspektywę wiersza Wisławy Szymborskiej zatytułowanego „Głos w sprawie pornografii", który rozpoczyna wers: „Nie ma rozpusty gorszej niż myślenie".

II

Ponad ćwierć wieku temu oddawałam do druku moją pierwszą (już nie współautorską, a autorską) książkę. Zatytułowałem ją „Św. Gombrowicz". Z oczywistych wtedy dla mnie względów nie mogłem dać takiego tytułu pisanej wcześniej pracy doktorskiej z socjologii, rozprawy, która później stać się miała dla publikacji „Św. Gombrowicza" podstawą. Nie mogłem (czy może powinienem napisać – nie odważyłem się), bo wszak właśnie wcześniejsze przyjęcie doktoratu i jego pomyślna obrona były warunkiem „sine qua non" skierowania jej w późniejszym czasie do druku. „Św. Gombrowicz" w kontekście procedur akademickich zdawać mi się musiało w tamtym czasie tytułem nie do przyjęcia – zbyt literackim, metaforycznym. Uznałem zatem, że okropny, „austriacki" temat doktoratu „Zinstytucjonalizowane formy komunikowania o literaturze. Socjologiczna analiza zjawiska na przykładzie recepcji dzieła Witolda Gombrowicza" stanie się hołdem złożonym konfraterni socjologów – rodzajem hołdu, na który zresztą z pewnością w pełni zasłużyła.

III

We wstępie do mojego debiutu (który odnotowywany bywa w przypisach i bibliografiach zamiennie – albo „Św. Gombrowicz. Zinstytucjonalizowane formy komunikowania o literaturze. Socjologiczna analiza zjawiska" albo „Zinstytucjonalizowane formy komunikowania o literaturze. Socjologiczna analiza zjawiska św. Gombrowicz") zastrzegałem: „Sam tytuł »Św. Gombrowicz« jest, rzecz jasna, kradziony (w tym postmodernistycznym zgiełku wszystko »co moje nie Moje, podobnież Kradzione« skarżył się już »Gombrowicz« w »Trans-Atlantyku«). Najpierw chciałem ukraść pomysł Jean Paulowi Sartre'owi, autorowi opasłego tomu »Saint-Genet«. Ale oto okazało się, że zrobił to już, i to wiele lat temu, Juliusz Sakowski. W poświęconej Gombrowiczowi ankiecie londyńskich »Wiadomości« pisał: »Sartre swą sporą księgę, w której uczczony został przez niego inny współczesny pisarz Jean Genet zatytułował 'Saint-Genet'. Gdyby ankieta 'Wiadomości' ukazała się w wydaniu książkowym, mogłaby mieć tytuł 'Św. Gombrowicz'". Po latach jestem skłonny przyznać, że pewnie za bardzo kombinowałem z tytułem doktoratu i – niestety tym samym, takie były wymogi grantowe Komitetu Badań Naukowych, który publikację mojej pracy finansował – powstałej na jej podstawie książki. Małą pociechę dla mnie stanowi dzisiaj to, że najprawdopodobniej, choć z zupełnie innych powodów – popełniłem w ten sposób podobny błąd, co („toutes proportions gardées") sam Witold Gombrowicz – kiedy zdecydował się dać debiutanckiemu tomowi opowiadań tytuł „Pamiętnik z okresu dojrzewania". U schyłku życia wyznawał Gombrowicz: „Nazwałem mój tomik »Pamiętnikiem z okresu dojrzewania«. Kalkulowałem, że wpłynie korzystnie na sprzedaż. Ale zawiera się też w nim ta naiwność moja ziemiańsko-szlachecka; u progu debiutu ogarnął mnie lęk, chciałem, by wiedziano, że ja to tak na początek, że to próbka, wstęp do czegoś lepszego".

I ja, jako autor ciągle piszę … I ciągle czekam na coś lepszego.

IV

Zdarzają się nawet w praktyce akademickiej tytuły tak bardzo efektowne, że zdołały się silnie zakorzenić w zbiorowej świadomości. Oczywiście trzeba mieć nadzieję, że głównie wśród tych czytelników i czytelniczek, którzy książkę pod atrakcyjnym, wbijającym się w pamięć tytułem przeczytali. Ale – nie wykluczajmy i takiej możliwości – głośne tytuły książek zapadły w pamięć także tych czytelników i czytelniczek, którzy niekoniecznie się w ich treść specjalnie zagłębiali. Wreszcie – wcale sporej części potencjalnych czytelników/czytelniczek tytuły, o których się mówi doskonale zastępują lekturę całości tomu. Nawet w przypadku przeglądania czytelniczych losów publikacji autorstwa akademików okazuje się łacno, iż lista dzieł, o których wiedza oparta bywa o znajomość efektownego tytułu jest całkiem spora. I nie idzie bynajmniej wyłącznie o tytuły, których brzmienie bulwersowało w swoim czasie nawet znacznie szerszą niż naukowe gremia opinię publiczną. Idzie w tym przypadku o tytuły takie, jak choćby „Życie seksualne dzikich" Bronisława Malinowskiego. Lista frekwencyjna tytułów, które zaczęły żyć swoim własnym życiem jest przecież znacznie dłuższa. Wreszcie – dość w tym kontekście przytoczyć „Bunt mas" Jose Ortegi y Gasseta, „Elitę władzy" Charlesa Wrighta-Millsa czy „Samotny tłum" Davida Riesmana.

V

Tytuły już zatem znamy – zapraszam do lektury…

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

● **Nowym członkiem skrzeczońskiego koła została Jana Orlowa – legitymację członkowską wręczył jej prezes Czesław Gałuszka.** Fot. TADEUSZ GUZIUR

Wigilijka na podsumowanie

W ostatnią środę 2022 roku w skrzeczońskim Domu PZKO odbyła się tradycyjna wigilijka, podczas której dostojnie pożegnano stary 2022 rok i uroczyście powitano nowy 2023. Można było także podziwiać wystawę przepięknych szopek bożonarodzeniowych udostępnionych na tę okazję przez członków koła.

Na wstępie imprezy prezes koła Czesław Gałuszka złożył wszystkim obecnym serdeczne życzenia noworoczne oraz wszelkiej pomyślności w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. Poprzedzając tradycyjne łamanie opłatkiem podziękował wszystkim aktywistom za pomoc przy organizowaniu akcji i imprez koła oraz przy utrzymaniu Domu PZKO.

W pierwszej części programu miejscowy chór mieszany „Hasło" przy fortepianowym akompaniamencie Ireny Szeligi zaśpiewał wiązankę tradycyjnych kolęd, po czym 6-letni Adrian Cymorek przedstawił świąteczno-noworoczny wierszyk. Uroczyście przyjęto również nowego członka koła, którym została Jana Orlowa.

I tym razem wigilijka była połączona ze spotkaniem z tegorocznymi jubilatami koła, którym oprócz urodzinowych gratulacji wręczono stosowne podarunki. Najstarszym obecnym jubilatem był 85-letni Stanisław Górniok a wśród jubilatów znalazł się także prezes koła Czesław Gałuszka – życzenia złożyła wiceprezes Koła Beata Grzebień. Dla poszczególnych grup jubilatów gościnnie wystąpił Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa, działający przy Miejscowym Kole PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu. Dwunastoosobowy zespół pod batutą Joanny Nowickiej zaprezentował utwory rozrywkowe, klasyczne, ludowe, kabaretowe oraz kolędy. Całość występu została nagrodzona gromkimi oklaskami w pełni zadowolonych ponad 50 uczestników wigilijki. Do udanego przebiegu imprezy przyczynił się także smaczny posiłek przygotowany przez Klub Kobiet pod kierownictwem Ewy Blażek.

Tym samym zakończono w Skrzeczoniu kolejny rok aktywnej działalności pezetkaowskiej. Wszystkich obecnych serdecznie zaproszono na bal koła „Na dzikim zachodzie", który odbędzie się 21 stycznia w Domu PZKO. **(D.G.)**

REKLAMA

GŁ-115

Leśniczówka
Wtorek 10 stycznia, godz. 16.00

TVP POLONIA

PIĄTEK 6 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Zakochaj się w Polsce. Biblioteki **6.55** Reportaż **7.25** Wojciech Cejrowski - boso przez świat. Statek **7.55** Pytanie na śniadanie **9.55** Wielkie kolędowanie w Chicago **11.45** Orszak Trzech Króli 2023 **13.20** Płyń, kolędo! - wielki koncert kolęd **13.55** Miłość i miłosierdzie **15.45** Polonia Express **16.20** Polacy to wiedzą! **17.00** Teleexpress **17.20** Bitwa tenorów na róże **19.10** Kabaretowe Naj. Legenda kabaretu - Jeremi Przybora **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Na dobre i na złe. I żyli długo i... (s.) **21.10** Jeszcze nie wieczór **22.55** Tulipan (s.).

SOBOTA 7 STYCZNIA

6.00 Polacy to wiedzą! **6.35** Tacy byliśmy. Jak się bawiliśmy **7.05** Giganci historii. Gabriel Narutowicz **7.55**Pytanie na śniadanie **11.25** Siedem życzeń (s.) **13.10** Tacy byliśmy. Jak się bawiliśmy **13.35** Okrasa łamie przepisy. Dzikie kanapki z ognia **14.05** Na dobre i na złe (s.). **15.00** Kabaret. Super Show Dwójki **16.00** Kulturalni PL (mag.) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Szansa na sukces. Opole 2023. Musicale **19.10** Informacje kulturalne **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Wojenne dziewczyny 5 (s.) **21.15** Sanatorium miłości 4 **22.10** Paradoks. Czat (s.) **23.05** Lajk! **23.30** Program rozrywkowy.

NIEDZIELA 8 STYCZNIA

6.00 Lajk! **6.25** Wojna domowa (s.) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.25** Ziarno. Pieczęć **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Gwiazda w południe, czyli nagła zmiana planów **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. ścięcia św. Jana Chrzciciela w Baranowie Sandomierskim **14.15** U Pana Boga w ogródku (s.) **15.05** Fajna Polska. Ziemia Łódzka **16.00** Wojciech Cejrowski - boso przez świat. Rejs dla zuchwałych **16.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Powroty (mag.) **18.35** Co dalej? O tym mówi świat **19.10** Informacje kulturalne **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Ojciec Mateusz 28 (s.) **21.10** Uwaga - premiera!. Sługi wojny **23.25** Słownik polsko@polski.

PONIEDZIAŁEK 9 STYCZNIA

6.00 Polacy to wiedzą! (teleturniej) **6.30** 100 lat Metodystów w Poznaniu **6.50** Rok 1982. Kalendarium **7.00** Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.05** Zoom Polonii **11.10** Reportaż **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Wojenne dziewczyny 5 (s.) **13.05** Ojciec Mateusz 28 (s.) **14.00** Co dalej? O tym mówi świat **14.40** Reportaż **15.00** Wiadomości **15.20** Figu Migu na planecie Czochras **15.50** Ale talent. Kastaniety (pr. eduk.) **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.55** INFO V4+ **18.15** Polacy światu **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ludzie i bogowie (s.) **21.55** Zoom Polonii **22.05** Polonia 24 **22.35** Korona Gór Polski. Śnieżnik **23.00** Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem-Bułecką **23.30** Leśniczówka (s.).

WTOREK 10 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Co dalej? Czy feminizm jest już wsteczny? **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Zoom Polonii **11.11** INFO V4+ **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Ludzie i bogowie. Dopaść generała (s.) **14.05** Giganci historii. Kult maryjny i polscy święci **15.00** Wiadomości **15.15** Alfabet Andrzeja Dobosza. Ludzie kina - Zygmunt Kałużyński, Andrzej Żuławski **15.35** Przyjaciele Misia i Margolci **15.50** Ale talent. Gra w piłkarzyki **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Studio Wschód **17.55** Nad Niemnem (mag.) **18.10** Studio Lwów **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.00** Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej **20.15** Wiadomości, pogoda, sport **21.10** Ojciec Mateusz 14 (s.) **21.55** Zoom Polonii (918) **22.05** Polonia 24 **22.35** Buntowniczka nie z wyboru **23.30** Leśniczówka (s.).

ŚRODA 11 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Poland in Undiscovered. Niedzica **6.45** Powroty (mag.) **7.00** Qulszoł - kulinarne potyczki **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Studio Lwów **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Ojciec Mateusz 14 (s.) **13.05** Program rozrywkowy **14.00** Buntowniczka nie z wyboru **15.00** Wiadomości **15.20** Animowanki. Agatka. **15.40** Nela Mała Reporterka. Sekretne życie bornaańskiej plaży **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Gdzieś na granicy turecko-polskiej **17.55** Kierunek Zachód (mag.) **18.10** Magazyn z Wysp (mag.) **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Pensjonat nad rozlewiskiem (s.) **21.10** Blondynka. Zatrzasnąć za sobą drzwi **22.05** Polonia 24 **22.35** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Leśniczówka (s.).

CZWARTEK 12 STYCZNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Słownik polsko@polski **7.00** Co dalej? **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Nad Niemnem (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Pensjonat nad rozlewiskiem (s.) **13.05** Blondynka (s.) **14.00** Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Mały pingwin Pik-Pok **15.40** Bajki naszych rodziców. Miś Kudłatek **16.00** Leśniczówka (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja innowacja **17.45** Szlakiem lubelskich sztetli. Wąwolnica **17.55** W obiektywie Polonii. Studio Wschód **18.10** Wilnoteka **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Fałszerze. Powrót sfory **22.05** Polonia 24 **22.35** Zagrabiony, odnaleziony, odzyskany **23.30** Leśniczówka (s.).

Festiwal, który inspiruje

Rzeszowski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska" informuje, że w dniach 12-18 lipca 2023 roku w Rzeszowie odbędzie się XIX Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych. To największa impreza polonijna organizowana od 1969 roku.

● **Szykuje się już XIX edycja festiwalu.** Fot. ARC

Ś F P Z F odbywa się w Rzeszowie od 1969 roku, zazwyczaj co trzy lata, w pierwszym wakacyjnym miesiącu. Jest jedną z największych tego typu imprez na świecie i wyróżniającą się wśród innych zarówno liczbą uczestników, jak i przede wszystkim formułą artystyczną, która umożliwia wszystkim zespołom wspólne, podczas jednego koncertu, zaprezentowanie się publiczności. Wspólny występ pozwala też zintegrować się uczestnikom i poznać wzajemnie, a także poznawać kulturę kraju przodków.

O jego zorganizowaniu zdecydował przypadek, do którego nawiązuje jedna z pieśni śpiewanych w czasie imprezy przez uczestników festiwalu „Trochę z przypadku". Pomysł przedsięwzięcia związany jest z pobytem w Rzeszowie zespołu „Krakus" z Genk w Belgii, który przyjechał na zaproszenie zespołu folklorystycznego „Bandoska" z Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie. Wtedy to zrodził się pomysł realizacji cyklicznych spotkań polonijnych zespołów folklorystycznych i zaproszenia do udziału w nim większej liczby Polonusów.

W pierwszym festiwalu, który odbył się dwa lata później, uczestniczyło 12 zespołów z Europy i jeden z USA. Pozwoliło to nazwać imprezę światową. Jej głównymi inicjatorami byli: rzeszowski dziennikarz Lubomir Radłowski, ówczesny dyrektor Wojewódzkiego Domu Kultury Czesław Świątoniowski oraz rzeszowski choreograf i animator kultury Roman Broż. Trwał aż trzy tygodnie a koncerty odbywały się między innymi na scenie teatru im. Wandy Siemaszkowej. O festiwalu dużo pisała ówczesna prasa. Do dziś zachowały się artykuły, w których podkreślano znaczenie takiego związku Polonii z macierzą i fotograficzna dokumentacja kolejnych prób i koncertów.

Festiwal zyskał aprobatę szczególnie starszego pokolenia emigrantów, według których impreza stała się elementem motywującym młodzież polonijną do przejmowania narodowych i ludowych tradycji. Prezentowanie na obczyźnie polskiego folkloru pozwalało również przełamywać bariery związane z nieznajomością języka. Mieszkańcom krajów osiedlenia spodobał się polski folklor, bogate i ciekawe zwyczaje, żywiołowa muzyka i tańce, bogate stroje.

Następne festiwale nabierały rozmachu, a ich rozwojowi sprzyjał brak konkurencyjnych imprez polonijnych, które umożliwiałyby zaprezentowanie własnych sukcesów i porównanie umiejętności. W drugim spotkaniu Polonii z zagranicy uczestniczyło już dziesięć zespołów więcej, a w następnym liczba wzrosła do 27 grup. W ciągu kolejnych lat liczba uczestników ciągle rosła i na VII festiwalu osiągnęła szczyt – do Rzeszowa przyjechało 46 grup, wszystkie jednak z zachodniej Europy i zza oceanu.

Przełomowym stał się VIII festiwal w 1989 roku. Na 20-lecie imprezy po raz pierwszy przyjechali Polonusi z terenów b. ZSRR – z Litwy. W następnym festiwalu Polonię zza wschodniej granicy reprezentowało już sześć grup: z Białorusi, Kazachstanu, Litwy, Rosji i Ukrainy.

Impreza stała się też dla zespołów polonijnych inspiracją do podejmowania innych, wspólnych działań, m.in. łączenia się w stowarzyszenia, jak np. powołane w trakcie rzeszowskich festiwali: Światowa Rada Polonijnych Zespołów Folklorystycznych i Stowarzyszenie Polskich Tańców Ludowych w Ameryce Północnej – zrzeszające po kilkadziesiąt zespołów. Podobną inspirację miały też festiwale zespołów polonijnych w Anglii, Brazylii, Francji, Kanadzie, na Litwie, w Rosji, Szwecji, na Ukrainie, w Wielkiej Brytanii i USA.

Festiwale spełniają również funkcję edukacyjną, wynikającą z zapotrzebowania zespołów, które – przy okazji pobytu na tej imprezie – otrzymywały pomoc metodyczną zawodowych choreografów i muzyków oraz porady etnografów dotyczące kostiumów, repertuaru. W związku z tym narodziły się różnego rodzaju szkolenia polonijnych animatorów kultury, takie jak kursy i warsztaty oraz coroczne szkolenia. Olbrzymie zainteresowanie uczestnictwem w imprezie sprawiło, że w 1992 r. wyłączono z niej dzieci, dla których od tamtego czasu organizowany jest odrębny festiwal w Iwoniczu-Zdroju.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska"

SPORT

Walczymy do końca

Zmierzamy do finału 71. Turnieju Czterech Skoczni. W środę w Innsbrucku najlepszy był Dawid Kubacki, który w polsko-norweskim pojedynku o zwycięstwo w klasyfikacji generalnej nie odrobił jednak znacząco strat punktowych do Halvora Egnera Graneruda. Norweg był drugi, ale przed piątkowym, ostatnim przystankiem w Bischofshofen, nadal prowadzi z przewagą 23,3 pkt. Finał dreszczowca z Alp dziś o godz. 16.30.

Janusz Bittmar

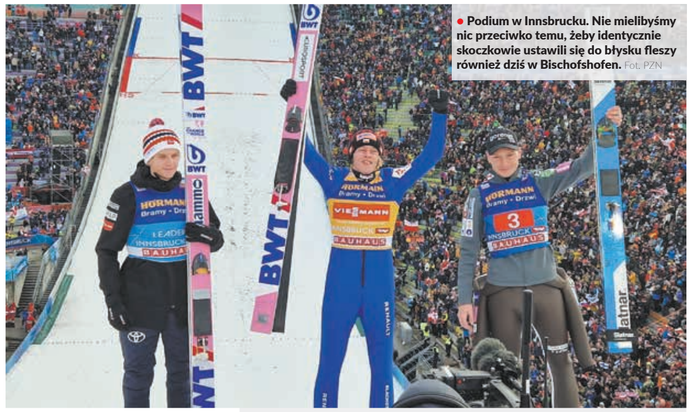

● **Podium w Innsbrucku. Nie mielibyśmy nic przeciwko temu, żeby identycznie skoczkowie ustawili się do błysku fleszy również dziś w Bischofshofen.** Fot. PZN

Kubacki oddał w środę dwa świetne skoki w trudnych warunkach (127 i 121,5 m). Granerud, który po pierwszej serii plasował się dopiero na szóstej pozycji, wskoczył na podium za sprawą rewelacyjnego drugiego skoku na odległość 133 m. Trzecie miejsce wywalczył Słoweniec Anze Lanisek (121,5 m w serii finałowej). W czołowej dziesiątce znaleźli się jeszcze Kamil Stoch (5.) i Piotr Żyła (10.). Dla Żyły, który przed środowym konkursem zajmował trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej TCS, przeciętny wynik z Innsbrucku oznacza komplikacje w walce o podium TCS. W polskiej ekipie wszyscy trzymają obecnie kciuki za Kubackiego, którego stać na wielki spektakl w piątkowe popołudnie w Bischofshofen.

W Innsbrucku Kubacki sięgnął po dziesiąte zwycięstwo pucharowe w karierze, pierwsze odniesione na tej specyficznej austriackiej skoczni. Symbolicznie w mieście, z którego pochodzi obecny szkoleniowiec polskiej kadry, Austriak Thomas Thurnbichler.

– Podczas pierwszej próby Dawida warunki nie były najlepsze, a on oddał niesamowity skok. W drugiej serii było nawet trudniej, ale Dawid skoczył naprawdę solidnie. Po pierwszej serii było dla mnie jasne, że z tą wielką pewnością siebie, którą ma, będzie trudno go pokonać – stwierdził szkoleniowiec, cytowany przez Onet.pl.

Dramaturgia 71. Turnieju Czterech Skoczni musi się podobać nawet najwybredniejszym kibicom skoków narciarskich. Zapowiada się walka do końca pomiędzy Granerudem i Kubackim, za ich plecami z kolei przyczajony jest Słoweniec Lanisek. Czy fenomenalnie spisujący się w ostatnich dniach Granerud wytrzyma presję? – Wciąż mamy przed sobą dwa skoki, więc zwycięstwo to kwestia otwarta. Małe błędy zawsze mogą się zdarzyć. Musimy skupić się na sobie i wykonywać swoją pracę z zaangażowaniem. Wtedy spróbujemy go dogonić – zapewnił Thurnbichler.

Główny polski bohater dzisiejszej walki oczywiście też nie składa broni. – Wiemy, jak wygląda sytuacja w turnieju. Mamy jeszcze jeden przystanek przed sobą, a ja będę walczył do samego końca – zapewnił Kubacki.

TURNIEJ CZTERECH SKOCZNI W LICZBACH

Wyniki, Innsbruck: 1. Kubacki (Polska) 265,2 pkt., 2. Granerud (Norwegia) 261,7, 3. Lanisek (Słowenia) 258,8 pkt.

Klasyfikacja: 1. Granerud 877,8 pkt., 2. Kubacki 854,5, 3. Lanisek 823,5, 4. Żyła 807,5, 5. Stoch 798 pkt.

Najbliższy program: 6. 1. (16.30) Bischofshofen.

GŁOS EKSPERTA

Marek Siderek
ekspert FIS, były sędzia międzynarodowy, były dyrektor sportowy PZN ocenia dla „Głosu" dotychczasowy TCS

Odliczamy godziny do konkursu w Bischofshofen. Liczę ponownie na zacięte zawody, ale musimy poczekać na warunki. Zobaczymy, czy wiatr nie pokrzyżuje planów. Nad Europą zaczyna szaleć wiatr, który może rozdawać w piątek karty. Oby nie doszło do takiej sytuacji. Mam nadzieję, że Dawid włączy się do walki o zwycięstwo. On nie patrzy na statystyki, patrzy i koncentruje się na tym, żeby oddać dwa dobre skoki. W Turnieju Czterech Skoczni trzeba oddać osiem perfekcyjnych skoków, by znaleźć się „na pudle". To bardzo trudny turniej, bo praktycznie codziennie się skacze. Nie ma czasu na dodatkowy relaks. Kto jest słaby, to traci kontakt i odpada. Dosyć ładnie to jest sędziowane przez sędziów orzekających, ale niezrozumiały jest dla mnie ruch z belkami, obniżanie rozbiegu, które znów miało miejsce pod koniec drugiej serii w Innsbrucku w przypadku Kubackiego. Ale to już leży w gestii jury. Po turnieju będzie lekka przerwa i będziemy czekali na Puchar Świata w Zakopanem a potem na szczyt sezonu, mistrzostwa świata w narciarstwie klasycznym w Planicy.

W SKRÓCIE

DOBRA ZMIANA W CZESKIM HOKEJU. Hokejowa reprezentacja RC U20 po osiemnastu latach medalowej posuchy włączyła się do walki o najwyższe trofeum młodzieżowych mistrzostw świata w Kanadzie. Dziś nad ranem Czesi w finale MŚ zmierzyli się z reprezentacją gospodarzy, Kanadą. Podopieczni trenera Radima Rulíka w półfinale pokonali 2:1 w dogrywce ekipę Szwecji. W barwach czeskiej drużyny występuje m.in. pochodzący z Czeskiego Cieszyna napastnik Gabriel Szturc.

●●●

SZANSA NA REGULARNĄ GRĘ. Mateusz Klich opuszcza Leeds United i przenosi się do Stanów Zjednoczonych. Polski pomocnik z dużym prawdopodobieństwem zasili DC United, klub występujący w Major League Soccer. Nowy sezon amerykańskiej ligi piłkarskiej rozpoczyna się 23 lutego, a United będzie rywalizować w konferencji wschodniej. Dla pomocnika piłkarskiej reprezentacji Polski to szansa na regularną grę.

●●●

MILIK BOHATEREM JUVENTUSU. Arkadiusz Milik został bohaterem Juventusu Turyn. Polski napastnik zdobył zwycięską bramkę w meczu z Cremonese w 16. kolejce piłkarskiej Serie A, popisując się efektownym uderzeniem z rzutu wolnego w doliczonym czasie gry. – Spędzam dużo czasu ćwicząc ten element razem z Duszanem Vlahoviciem. On też ma dobre uderzenie – zdradził Milik.

●●●

POLSKI PIĘŚCIARZ W ELITARNEJ GRUPIE. Utalentowany pięściarz Damian Knyba (10-0, 6 KO) podpisał kontrakt z amerykańską grupą Top Rank. Polski pięściarz wagi ciężkiej związał się z jedną z czołowych grup promotorskich wieloletnią umową. – To milowy krok w mojej karierze. Chcę iść w ślady Andrzeja Gołoty, Tomasza Adamka i Adama Kownackiego. Wiem, ile wyrzeczeń musi to kosztować, ale chcę być pierwszym polskim mistrzem świata wagi ciężkiej. Przede mną długa droga, ale jestem na nią gotowy – stwierdził. **(jb)**

NA TAFLI MALOWANE

Najwyższa klasa hokejowych rozgrywek w nowym roku nie zwalnia tempa. Z przytupem potraktowali pierwszy pojedynek roku 2023 zawodnicy Trzyńca, którzy w świetnym widowisku pokonali w dogrywce Hradec Kralowej. W meczu na szczycie ze zwycięstwa w Ostrawie radowali się gracze Pardubic.

TIPSPORT EKSTRALIGA HOKEJA

HRADEC KR. – TRZYNIEC 2:3 (d)

Tercje: 2:0, 0:1, 0:1 – 0:1. **Bramki i asysty:** 2. Lalancette (Perret, Jergl), 18. McCormack (Blain, Okuliar) – 29. Daňo (Nestrašil, M. Růžička), 43. M. Růžička (J. Jeřábek, Voženílek), 65. Voženílek (Čukste). **Trzyniec:** Mazanec – Havránek, Marinčin, Jaroměrský, J. Jeřábek, Zahradníček, Čukste – Voženílek, Marcinko, M. Růžička – Nestrašil, Hudáček, Daňo – Chmielewski, Roman, Hrehorčák – Buček, Dravecký, Kurovský – Hrňa.

– W pierwszej tercji nie znaleźliśmy antidotum na agresywny hokej gospodarzy. Nasz hokej zaczął się układać dopiero w drugiej tercji – skomentował zawody trener Trzyńca Zdeněk Moták. Gola na wagę dwóch punktów zdobył w dogrywce Voženílek, który kiwką do bekhendu nie dał szans hradeckiemu bramkarzowi.

WITKOWICE – PARDUBICE 2:3 (d)

Tercje: 2:0, 0:2, 0:0 – 0:1. **Bramki i asysty:** 6. Půček (Dej), 15. Krenželok (Bukarts, Raskob) – 24. D. Musil, 36. Sedlák (Hyka, Dvořák), 64. Hyka (Košťálek, Sedlák). **Witkowice:** Stezka – J. Mikuš, Grman, Koch, Raskob, Gewiese, J. Stehlík, Pršík – Berisha, Krieger, Mueller – Bukarts, L. Krenželok, Lakatoš – Fridrich, Chlán, Bernovský – Půček, Dej, Lednický.

W spotkaniu na szczycie ostrawianie nie wykorzystali szansy, by z powrotem wrócić na fotel lidera. Goście przesądzili o zwycięstwie w dogrywce. Hyka w pojedynku szybkościowym wyprzedził Muellera, a następnie strzałem pomiędzy parkanami zaskoczył również golkipera Stezkę broniącego w całym meczu rewelacyjnie. – Rywal pokazał klasę, ale myślę, że stać nas było na zwycięstwo. Zaczęliśmy w dobrym stylu, końcówka niestety należała do gości – ocenił wtorkowe spotkanie trener Witkowic Miloš Holaň.

Lokaty: 1. Pardubice 68, 2. Witkowice 66, 3. Trzyniec 59 pkt. **W najbliższych kolejkach:** Trzyniec – Litwinów (dziś, 17.00), Cz. Budziejowice – Witkowice (dziś, 17.30); Trzyniec – Pilzno (niedziela, 17.20), K. Wary – Witkowice (niedz., 15.30). **(jb)**

INFORMATOR

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: Żołnierz królowej Madagaskaru (6, godz. 10.00; 7, godz. 17.30);
SCENA „BAJKA" – CZ. CIESZYN: Barwy/Barvy (6, 9, godz. 10.00);
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Sněhurka (9, godz. 10.00).

CO W KINACH

BYSTRZYCA: Princezna zakletá v čase 2 (7, godz. 18.05); **TRZYNIEC – Kosmos**: Gra fortuny (6, godz. 17.30); Avatar 2 (6, godz. 20.00; 7, godz. 19.00; 8, godz. 15.00); Kot w butach. Ostatnie życzenie (7, godz. 15.00); Za vším hledej ženu (7, godz. 17.00); Whitney Houston: I Wanna Dance With Somebody (8, godz. 19.00); Top Gun: Maverick (9, godz. 17.00); Il Boemo (9, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Největší dar (6, godz. 16.30); Liebesdings (6, godz. 19.00); Kot w butach. Ostatnie życzenie (7, 8, godz. 15.30); Koń (7, 8, godz. 17.30); Avatar 2 (7, 8, godz. 19.00); **KARWINA – Centrum**: Avatar 2 (6, 9, godz. 18.00; 8, godz. 17.00); Kot w butach. Ostatnie życzenie (7, godz. 17.30); Gra fortuny (7, godz. 20.00); Zadziwiający kot Maurycy (8, godz. 15.00); **HAWIERZÓW – Centrum**: Kot w butach. Ostatnie życzenie (6-8, godz. 17.00); Piargy (6, godz. 18.00); Spolu (6, godz. 19.30); Bilet do raju (7, 8, godz. 18.00); Gra fortuny (7, 8, godz. 19.30); Princezna rebelka (8, godz. 10.00); Největší dar (9, godz. 17.00); W trójkącie (9, godz. 18.00); Moonage Daydream (9, godz. 19.00); **CIESZYN – Piast**: Pan Zabawka (6-9, godz. 15.00); Wystrzałowe wesele (6-9, godz. 17.15); Fabelmanowie (6-9, godz. 19.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – MK PZKO zaprasza na Bal Błędowicki 28. 1. o godz. 19.00 do Domu PZKO. W programie: ZR „Błędowice", kapela „Zero Bend", loteria. Zamówienia i sprzedaż biletów w cenie 490 kc w Domu PZKO w poniedziałki w godz. 11.00-15.00, i środy w godz. 11.00-17.00, tel. 739 911 957. Kuchnia domowa zapewniona.
CZ. CIESZYN – Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka 6 zaprasza w sobotę 7 stycznia od godz. 8 do 12 na darmowy kiermasz książek pt. Zabierz mnie do domu!
KLUB WODNIACKI POSEJDON – Zaprasza na XVI Noworoczny Spływ Olzą. Spotykamy się 7. 1. o godz. 9.30 koło Domu PZKO we Wierzniowicach. Zgłoszenia oraz bliższe informacje pod nr. telefonu +420 603 706 754.
KLUB SENIORA PRZYJAŹŃ – Zaprasza swoich członków 9. 1. o godz. 17.00 na spotkanie do Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie.
STONAWA – MK PZKO zaprasza na występ karwińskiego zespołu teatralnego Teatrzyk bez Kurtyny, który wystawi spektakl pt. „Za gwiazdą" w niedzielę 8. 1. o godz. 16.00 w Domu PZKO.
ORŁOWA-PORĘBA – Zarząd MK, z przyczyn niezależnych, odwołuje imprezę zaplanowaną na 7 stycznia.
PTTS „BŚ" – Zaprasza w sobotę 7. 1. na powitanie roku 2023 na Skałkę. Trasy wyjścia dowolne. Rejestrację w schronisku na Skałce w godz. 9.00-12.00 przeprowadzi kierownik wycieczki Barbara Kúdela.
▲ zaprasza na wycieczkę we wtorek 10. 1. Start na dworcu kolejowym w Gnojniku o godz. 9.50. Trasa o długości 6 km, łatwa, bez pagórków: Gnojnik – Ligotka Kameralna – Toszonowice. Kierownik Edward Jursa.
SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza na bal pn. „Na Dzikim Zachodzie", który odbędzie się w sobotę 21. 1. o godz. 19.00 w Domu PZKO. W programie wystąpi zespół taneczny „Suszanie" z MK PZKO w Suchej Górnej, do tańca przygrywa M Band Michał Veselý. Przedsprzedaż miejscówek w cenie 450 kc do 16. 1. od poniedziałku do czwartku w godz. 9.00-16.00 w biurze ČMSS-Liška na Rynku T.G. Masaryka 942 w Boguminie, Tadeusz Guziur, tel. 604 576 461.
SUCHA GÓRNA – MK PZKO zaprasza na Bal PZKO 27. 1. do Domu Robotniczego oraz Domu PZKO. Orkiestra iBand. Miejscówki w cenie 500 kc już w sprzedaży na www.pzkosuchagorna.cz oraz 10. 1. w godz. 16.30-18.00 w Domu PZKO. Odbiór miejscówek 10. 1. w godz. 16.30-18.00 w Domu PZKO lub od godz. 18.00 w dniu imprezy.
WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 10. 1. o godz. 15.00 w „Czytelni".

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, TEATR CIESZYŃSKI, ul. Ostrawska 67: do 22. 1. wystawa pt. „Czas tworzenia mam". Wystawa czynna po-pt w godz. 9.00-15.00 po uprzednim zgłoszeniu się na portierni oraz w trakcie przedstawień TC.
CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawa pt. „Towarzystwo Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej. Historia i współczesność". Czynna od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00.
CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Adam Sikora". Czynna w godzinach otwarcia budynku.
MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frýdecká 387: do 31. 1. wystawa pt. „Fenomen Gorolskiego Święta". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.
▲ **GALERIA PLENEROWA „WERK"**: do 31. 1. wystawa pt. „Werk, jak ho z ulice neuvidíte". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00; nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

COK, DOM NARODOWY, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej, Rynek 12, Cieszyn: wystawa pt. „Kwiaty białe jak kości". Czynna w po-pt w godz. 8.00-18.00.
▲ **Galeria Ceglana**: do 29. 1. wystawa pt. „Cokowe opowieści", na której prezentowane są prace uczestników Pracowni Fotografii i Nowych Mediów działającej w Domu Narodowym pod okiem cieszyńskiego fotografa Bartłomieja Tabaka. Czynna w po-pt w godz. 8.00-18.00.
KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 28. 1. wystawa filatelistyczna z kolekcji Edwarda Kowalczyka pt. „100. rocznica powrotu części Górnego Śląska do Polski". Czynna wt-pt: w godz. 8.00-18.00, so: w godz. 9.00-15.00.
WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 10.00-17.00.

Głos-087

Znajdź nas na Facebooku

Głos-479

Znajdź nas **na YouTubie**

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

MINISTERSTWO KULTURY

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów".

Głos
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Cieski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Cieski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

ŻYCZENIA

Zdrowia, szczęścia, pomyślności,
w każdej chwili moc radości.
Niech Ci pachną kwiaty, drzewa
i niech wszystko Sto lat śpiewa.

W dniu 9 stycznia 2023 obchodzi swoje 70. urodziny nasz Kochany Mąż, Tatuś, Dziadek i Teść

pan KAROL JASIOK
z Hawierzowa-Błędowic

Z tej okazji, wszystkiego, co najlepsze oraz spełnienia marzeń życzą żona Czesia, córki Dorotka i Agatka z mężami, zaś wnuki Kamilek, Ania, Iwanka i Wojtuś przesyłają buziaki.

GŁ-004

WSPOMNIENIA

Kiedy się kogoś kocha, to ten drugi nigdy nie znika.
3 stycznia minęła 10. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. FRANCISZKA DANELA
z Błędowic

Z szacunkiem i miłością wspominają żona, córka i syn z rodzinami.

GŁ-010

Dnia 7 stycznia 2023 obchodziłaby swoje 100. urodziny

śp. OLGA FOLTYNOWA

O chwilę wspomnień proszą syn z rodziną.

GŁ-006

Co znaczy słowo umarł? Czym jest śmierć?
Podróżą bez biletu, którą każdy ma raz.
Śmierć to jest nieobecność w wielu miejscach naraz.

9 stycznia minie dwudziesta pierwsza bolesna rocznica śmierci naszej Nieodżałowanej

HALINY KOWALCZYK
z Trzyńca

Dnia 4 lutego minie również dwudziesta rocznica śmierci

HELENY KUBECZKI
z Orłowej

O chwilę wspomnień prosimy tych, którzy znali i szanowali Ich wielkie życzliwe serca.
Najbliżsi.

GŁ-002

Kto kochał, nie zapomni,
kto znał, niechaj wspomni.

Dnia 9 stycznia 2023 minie 7. bolesna rocznica, kiedy od nas na zawsze odeszła nasza Kochana Żona, Mamusia, Babcia, Siostra, Ciocia, Teściowa, Szwagierka, Kuzynka i Koleżanka

śp. KAZIMIERA SANTARIUS
z Hawierzowa-Szumbarku

Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

GŁ-003

Będziesz żyć dalej w sercach tych, którzy Cię kochają.
Dnia 5 stycznia 2023 minęła trzecia smutna rocznica śmierci naszego Kochanego Syna, Brata, Wujka, Przyjaciela, Kolegi, Współpracownika

śp. ZBIGNIEWA SZTURCA
z Bystrzycy

Z szacunkiem i miłością wzpomina najbliższa rodzina.

GŁ-005

www.glos.live

PIĄTEK 6 STYCZNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **10.05** Opowiadaj (s.) **10.55** Bohouš (film) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.10** Zapomniany diabeł (bajka) **16.05** Macie nas, dziewczyny, w garści (film) **16.50** Podróż po rumuńskiej Mołdawii **17.20** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Ostatnia arystokratka (film) **22.00** Wszystko-party **22.55** Hercule Poirot (s.) **0.40** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.35** Budowniczy wśród zwierząt **9.30** Tajemnicze drzewa **10.20** Wielka Brytania z lotu ptaka **11.15** Lotnisko Orly **12.05** Naukowcy na usługach nazistów **13.00** Krainą Czyngis-chana po rzece Orchon **13.50** Cher i najbardziej samotny słoń na świecie **14.45** Na pustkowia! **15.05** Świat zwierząt **16.00** Hitler i klejnoty koronne Świętego Cesarstwa Rzymskiego **16.55** Dzwonnik z Notre Dame (film) **18.50** Nasze tradycje **19.20** Piękne żywe zabytki **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Raptus (film) **21.50** Tajemnice Los Angeles (film) **0.05** Cztery wesela i pogrzeb (film).

NOVA
5.55 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.35** Tajemniczy szef **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i Kamień Filozoficzny (film) **23.20** Władcy umysłów (film) **1.20** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.05** M.A.S.H. (s.) **10.05** Incognito **11.10** Strażnik Teksasu (s.) **12.05** Policja Hamburg (s.) **13.00** Komisarz Rex (s.) **13.55** Agenci NCIS (s.) **14.55** Tak jest, szefie **16.00** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy 22.00 Noc Air (film) **0.25** Tak jest, szefie! **1.25** Policja w akcji.

SOBOTA 7 STYCZNIA

TVC 1
6.00 Kocham Cię **6.40** O głupiej żonie **6.50** Jabłuszko po taniości **7.40** Doskonały mężczyzna, doskonała kobieta (film) **8.10** Uśmiechy Jiřiny Jiráskowej **8.50** Ze starej drogerii **10.10** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **11.00** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Kwiat róży (bajka) **14.20** Pani Lisica (bajka) **14.55** Nasza zwariowana rodzina (film) **16.10** Dwójka w zoo (film) **17.55** Kot to nie pies **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Cuda natury **21.20** Wszystko-party **22.15** Pali się, moja panno (film) **23.30** Maigret i starsza pani (film).

TVC 2
6.00 Największe bitwy czołgowe **6.45** Świat zwierząt **7.40** Sto cudów świata **8.35** Na hulajnodze **8.45** Z kucharzem dookoła świata **9.50** Cher i najbardziej samotny słoń na świecie **10.45** Lotnicze katastrofy **11.30** Katedra Notre Dame i jej budowniczy **12.25** Madagaskar – wyspa duchów i czarów **13.15** Kamera w podróży **14.05** Operacja Stonehenge **15.15** Cześć artysto (film) **16.50** Mysi akrobata w zbożu **17.40** Cudowna planeta **18.35** Samce kontra samice **19.30** Jak się żyje suflerom **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Królowa Alżbieta: Złoty wiek (film) **22.00** Milenium (film) **0.25** Raptus (film).

NOVA
6.20 Tom & Jerry Show (s. anim.) **7.10** Scooby-Doo: Brygada detektywów (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **11.45** Cała ona (film) **13.25** Zemsta cieciów (film) **15.20** Och, życie (film) **17.30** Ostatni władca wiatru (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Praktykant (film) **22.45** Zaginiona dziewczyna (film) **1.52** Zemsta cieciów (film).

PRIMA
6.20 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.35** M.A.S.H. (s.) **9.00** Autosalon.tv **10.05** Kochamy Czechy **11.50** Dom nad morzem (film) **13.40** Szkoła rocka (film) **15.55** Forrest Gump (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **21.30** Rocky (film) **23.55** Mechanik: Konfrontacja (film).

NIEDZIELA 8 STYCZNIA

TVC 1
6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Nasza zwariowana rodzina (film) **7.40** O sprytnej góralce (bajka) **8.00** Doskonały mężczyzna, doskonała kobieta (film) **8.40** Ze starej drogerii **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.05** Cyrk Humberto (s.) **12.00** Pytania Vaclava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Kogo przewieje (bajka) **13.50** Król i złodziej (bajka) **14.40** Małżeństwa z rozsądku (s.) **16.10** Jutro się policzymy, kochanie (film) **18.00** Koncert z okazji Święta Trzech Króli 2023 **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Dyskusja kandydatów na prezydenta **22.05** Rašín (film) **0.41** Detektyw Endeavour Morse (s.).

TVC 2
6.00 Operace Stonehenge **7.00** Hitler i klejnoty koronne Świętego Cesarstwa Rzymskiego **7.55** Odkryte skarby **8.40** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.55** Poszukiwania utraconego czasu **9.25** Cuda techniki **10.15** Tajemnice II wojny światowej **11.10** Nasze tradycje **11.35** Katedra Notre Dame i jej budowniczy **12.35** Spadek **14.20** Planeta skarbów **15.15** Kot to nie pies **15.50** Tajemnice budowniczych piramid **16.40** Walka o słoni tron **17.35** Wyprawa Magellana dookoła świata **18.35** Królestwo natury **19.00** Obrazki z Francji **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Powiesić go wysoko (film) **22.00** M.A.S.H. (film) **23.55** Syndrom sztokholmski.

NOVA
6.20 Tom & Jerry Show (s. anim.) **7.10** Scooby-Doo: Brygada detektywów (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **11.45** W rytmie hip hopu (film) **13.40** Johnny English (film) **15.15** Řachanda (bajka) **17.25** Czego pragnie dziewczyna (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Odznaka Vysočina (s.) **21.30** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.45** Odpryski **23.15** Na zabójczej ziemi (film).

PRIMA
6.20 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.50** M.A.S.H. (s.) **9.25** Prima świat **9.55** Prima Czechy **10.30** Niesamowite dania **11.00** Program dyskusyjny **11.55** Poradnik domowy **12.50** Poradnik Pepy Libickiego **13.30** Poradnik Ládi Hruški **14.10** Siostra siedmiu kruków (bajka) **16.25** Czarne wdowy (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Mąż do wynajęcia (film) **22.25** Grzesznica (film) **0.55** Con Air (film).

POLECAMY

• **Bohouš**
Piątek 6 stycznia, godz. 10.55
TVC 1

• **Milenium**
Sobota 7 stycznia, godz. 22.00
TVC 2

PONIEDZIAŁEK 9 STYCZNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Wszystkie zwierzęta duże i małe (s.) **10.00** Babcia **10.40** Macie nas, dziewczyny, w garści (film) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.10** Nohejbal **14.25** Ostatnia arystokratka (film) **16.15** O krok od nieba (s.) **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Miejsce zbrodni Czeskie Budziejowice (s.) **21.25** Reporterzy TVC **22.05** Dzień dobry, Brno! (s.) **22.35** Gniazdo (s.) **23.40** Hercule Poirot (s.).

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.35** Kamera w podróży **9.30** Mysi akrobata w zbożu **10.25** Tajemnicze drzewa **11.10** Magia i ryzyka skandynawskiej zimy **12.15** Karkonosze **13.10** Samce kontra samice **14.05** Krainą Czyngis-chana po rzece Orchon **14.50** Wielka Brytania z lotu ptaka **15.45** Madagaskar – wyspa duchów i czarów **16.30** Przygody nauki i techniki **17.00** Naukowcy na usługach nazistów **17.55** Lotnicze katastrofy **18.45** Twarz to lustro naszego życia **19.15** Na pustkowia! **19.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Old Shatterhand (film) **22.05** 12 małp (film) **0.10** Zbieg (film).

NOVA
5.55 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.40** Odznaka Vysočina (s.) **10.50** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Spece (s.) **22.30** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.30** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA
6.15 M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.10** M.A.S.H. (s.) **9.35** Poradnik Ládi Hruški **10.20** Poradnik domowy **11.05** Strażnik Teksasu (s.) **12.00** Policja Hamburg (s.) **13.00** Komisarz Rex (s.) **13.55** Agenci NCIS (s.) **14.55** Tak jest, szefie **16.00** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Dobre wiadomości (s.) **21.35** Kochamy Czechy **23.20** Tak jest, szefie!

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

● **Dziś zapraszamy naszych czytelników do Suchej Górnej. Prezentujemy archiwalną fotografię budynku przedszkola, które otwarto w 1956 roku na osiedlu w Podołkowicach. Uczęszczały tam polskie i czeskie dzieci.**

Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysyłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

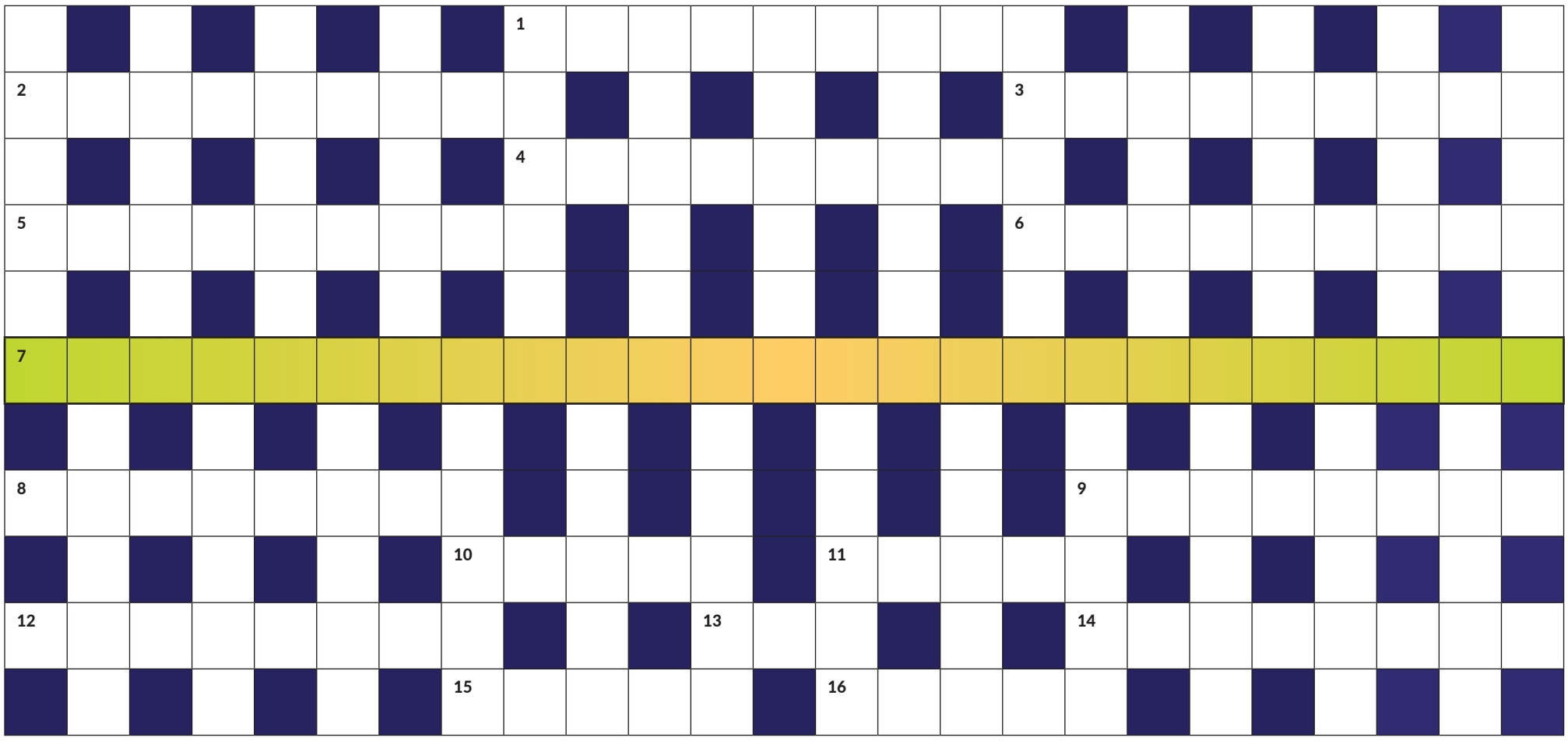

Rozwiązaniem dodatkowym krzyżówki kombinowanej jest myśl Petera Hilde (1854-1904)...

POZIOMO:
1. dyplomatyczny przedstawiciel państwa lub model auta marki Austin
2. gra liczbowa, w której można trafić szóstkę
3. bezmyślne niszczenie dóbr kultury i sztuki, chuligaństwo, dewastacja mienia
4. ekwilibrystka, kobieta na linie
5. przyrząd do wykrywania różnic temperatury
6. dopiero co urodzone dziecko
7. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
8. bardzo mocna kawa podawana w małych filiżankach
9. astrologiczna przepowiednia, wróżba
10. aleja lub bulwar, przecznica
11. antywłamaniowy, montowany w samochodach, domach
12. Bernard, 1777-1838, fr. chemik i farmaceuta, wyizolował morfinę
13. ...zawsze na cztery łapy spada, czyli Filemon lub Garfield
14. Clint, aktor amerykański i reżyser „Bez przebaczenia", „Za wszelką cenę"
15. Ferenc (1810-1893), węgierski kompozytor, dyrygent i pianista
16. stan gotowości, ogłaszany w jakiejś organizacji, wzywający do pewnych działań.

PIONOWO:
AKAPIT, AURORA, BARCIŚ, DOTŁUC, ERRATA, GABRYŚ, HAWAJE, INGWAR, JESION, KLEONT, LISTWA, MEHMET, MIRAKL, NEOFOB, OKRASA, RWANIE, SCOUSE, SIBIGI, SINDHI, SMUKŁY, STATEK, STOKKE, UŚCISK, UTARGI, WISŁOK.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ALERT, COURTOIS, ERKEL, TERMOSKOP

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy wysyłać na e-mail: **info@glos.live**. Termin upływa w środę **18 stycznia 2023**. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 23 grudnia otrzymuje **Barbara Welszar z Czeskiego Cieszyna**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie rozetki z 23 grudnia: PASTERKA
Rozwiązanie logogryfu łukowego: GWIAZDA
Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej: POWIEDZCIE PASTERZE MILI